

REFERAT Oppvekstutvalget d. 24-09-2024

Mødedato Tirsdag d. 24. september 2024 kl. 16:00

Mødested Formannskapssalen

Indholdsfortegnelse

Møtedokumenter.....	3
Behandling av utvalgssak.....	11
Godkjenning av oppvekstutvalgets protokoll av 27.08.2024.....	12
Elevombudets årsrapport 2023-2024.....	15
Høringssvar på NOU om politiets håndheving av mindre narkotikaovertridelser.....	17
Saksfremstilling - høringssvar - Nye regler om fysisk inngrep i opplæringsloven.....	33
Høringssvar inntaksmodeller for videregående skoler i Agder.....	38
Høringssvar: Fireårig tilbudsstruktur for videregående skoler i Agder – skoleåret 2025/26 – 2027/28.....	43
Kvalitetsmeldingen for oppvekst 2023 saksframlegg.....	49
Forebyggende plan.....	53

Punkt .: Møtedokumenter

Bilag

Presentasjon oppvekstutvalget 24.09.24

Presentasjon Elevombudets årsrapport 2023-24

Sammendrag barnevernstjenestens tilstandsrapport 2023

Komplett innkalling_ Oppvekstutvalget (24.09.2024)

Saksliste Oppvekstutvalget 24.09.2024

PROTOKOLL OPPVEKSTUTVALGET

Dato: 24.09.2024
Sted: Formannskapssalen
Behandlede saker: 40/24 - 47/24
Møtets varighet: Kl. 16.00 til 19.50
Møteleder: Leder i utvalg Arve Stokkelien

Til stede:

Arve Stokkelien (H)
Nicolai Østeby (H)
Ingrid Trønnes Mæhre (H)
Grethe Jakobsen Alver (H)
Silje Vårlid (KRF)
Øistein Hatlebakk (FRP)
Jannicke Svaba Halvorsen (FRP)
Ida Branthus Hirst (AP)
Heidi Johansen (SV)
Ian Martin Reed (INP)
Helén Rosvold Andersen (PP) forlot møtet 17.20

Til stede fra administrasjonen:

Kristin Eidet Robstad, kommunaldirektør oppvekst
Svein Ove Ueland, ass. kommunaldirektør oppvekst
Svein Tore Kvernes, stabsleder oppvekst, plan og forvaltning
Rune Opstad Heggdal, kommunalsjef skole/sfo
Gudrun Svensson, konstituert kommunalsjef barnehage
Jon Wergeland, kommunalsjef barn og familie
Eivind Eikeland, stabsleder, fag og utvikling
Tone Martha Sødal, elevombud
Johanne Marie Benitez Nilsen, rådgiver kultur og innbyggerdialog
Silje Årnes Lauvrak, rådgiver oppvekst, plan og forvaltning
Sigrid Moseid Øverland, rådgiver oppvekst, fag og utvikling
Monica Brunner, leder av barnevernet
Eva Sand, utvalgsssekretær

Dessuten møtte:

Sirill Berg, KomFug
Oskar Skjelbred Pettersen

Orientering og svar på repr. Øistein Hatlebakk FrP sine spørsmål ifm behandling av Barnevernsmeldingens tilstandsrapport

v/Sigrid Moseid Øverland, rådgiver barneverntjenesten og Monica Brunner, barnevernleder

Tilstandsrapport for 2023 Barneverntjenesten for Kristiansandsregionen

- Barneverntjenestens visjon
- Hvorfor tilstandsrapport?
- Barnevernets ansvar
- Viktige hendelser i 2023
- Resultater og statistikker
- Barn i fosterhjem

Utfordringer i barnevernet

- Statlig bistandsplikt brytes
- Nedgang i bekymringsmeldinger
- Barn og unge med rettigheter etter flere lovverk – kommunen produserer barnevernsbarn
- Sykefravær og ansatte som slutter
- Barneverns-/ oppvekstreformen
- Fremtidsutsikter

Svar på spørsmål fra repr. Ingrid Trønnes Mæhre (H)

«Bekymring knyttet til bruk av halsgrep blant unge.»

Spørsmålet ble besvart ut av Rune Opstad Heggdal, kommunalsjef skole/sfo

40/24 Godkjenning av oppvekstutvalgets protokoll av 27.08.2024 (ark.nr. 2024000072)

Oppvekstutvalgets vedtak

Oppvekstutvalget godkjenner protokollen fra møtet 27.08.2024
(Enst.)

41/24 Elevombudets årsrapport 2023-2024
(ark.nr. 2020001799)

Oppvekstutvalgets innstilling

Formannskapet tar Elevombudets årsrapport for skoleåret 2023-2024 til orientering.

(Enst.)

Oppvekstutvalget ber om en sak som belyser mulighetene for fleksibel skolestart og om de foresatte i kommunen er tilstrekkelig informert om mulighetene for dette

(Enst.)

10 av 11 representanter til stede

Forslag:

Leder Arve Stokkelien (H) fremmet følgende tilleggsforslag:

«Oppvekstutvalget ber om en sak som belyser mulighetene for fleksibel skolestart og om de foresatte i kommunen er tilstrekkelig informert om mulighetene for dette.»

Voteringer:

Kommunedirektørens innstilling ble enstemmig vedtatt.

Høyres tilleggsforslag ble enstemmig vedtatt

42/24 Høringssvar på NOU 2024:12 - Håndheving av mindre narkotikaovertrедelser
(ark.nr. 2024017055)

Oppvekstutvalgets innstilling

Formannskapet vedtar forslag til høringssvar på NOU 2024:12 om håndheving av mindre narkotikaovertrедelser

(Enst.)

Det primære utgangspunktet for høringssvaret må være at det blir obligatorisk oppfølging av barn og unge i et tidlig rusløp, og at politiet skal gis mulighet til å avdekke dette så tidlig som mulig

(Enst.)

10 av 11 representanter til stede

Forslag:

Repr. Ingrid Trønnes Mæhre (H) fremmet følgende tilleggsforslag:

«Det primære utgangspunktet for høringssvaret må være at det blir obligatorisk oppfølging av barn og unge i et tidlig rusløp, og at politiet skal gis mulighet til å avdekke dette så tidlig som mulig.»

Voteringer:

Kommunedirektørens innstilling ble enstemmig vedtatt

Høres tilleggsforslag ble enstemmig vedtatt

43/24 Saksfremstilling - hørings svar - Nye regler om fysisk inngrep i opplæringsloven
(ark.nr. 2023015532)

Oppvekstutvalgets vedtak

Oppvekstutvalget vedtar kommunedirektørens forslag til hørings svar på nye regler om fysisk inngrep i opplæringsloven.
(Enst.)

Oppvekstutvalget ønsker ikke at adgangen til inngripen fører til ytterligere byråkratisering og økt dokumentasjonsplikt for ansatte utover dagens regler for dokumentasjon. Det forutsettes at dette kommenteres tydelig i kommunens hørings svar
(Enst.)

10 av 11 representanter til stede

Forslag:

Kommunedirektørens innstilling:

Oppvekstutvalget vedtar kommunedirektørens forslag til hørings svar på nye regler om fysisk inngrep i opplæringsloven.

Repr. Helén Rosvold Andersen (PP) fremmet følgende alternativt forslag:
«Punktet om at ansatte kan gripe fysisk inn ved at en person krenker en annen person psykisk, strykes»

Høyre, FrP og KrF fremmet følgende endringsforslag

«Oppvekstutvalget ønsker ikke at adgangen til inngripen fører til ytterligere byråkratisering og økt dokumentasjonsplikt for ansatte utover dagens regler for dokumentasjon. Det forutsettes at dette kommenteres tydelig i kommunens hørings svar.»

Voteringer:

Ved alternativ votering ble kommunedirektørens innstilling enstemmig vedtatt.
PP sitt forslag fikk ingen tilslutning.

Felles endringsforslag fra Høyre, FrP og KrF ble enstemmig vedtatt

44/24 Hørings svar inntaksmodeller for videregående skoler i Agder.
(ark.nr. 2024015513)

Oppvekstutvalgets innstilling

Kristiansand kommune støtter fylkesdirektørens forslag til inntaksmodell 1:
Fritt skolevalg - poengbasert inntak
7/3

10 av 11 representanter til stede

Forslag: Kommunedirektørens innstilling:

«Kristiansand kommune støtter fylkesdirektørens forslag til inntaksmodell 2B: Nærskoleprinsipp med videre søk på utdanningsprogram i Kristiansand kommune.»

Høyre og FrP fremmet følgende alternativt forslag:

«Kristiansand kommune støtter fylkesdirektørens forslag til inntaksmodell 1: Fritt skolevalg - poengbasert inntak.»

Voteringer:

Ved alternative votering ble fellesforslaget fra Høyre og Frp vedtatt med 7 stemmer, mens 3 stemte for kommunedirektørens innstilling (KrF, SV, AP)

45/24 Høringssvar: Fireårig tilbudsstruktur for videregående skoler i Agder – skoleåret 2025/26 – 2027/28
(ark.nr. 2024022179)

Oppvekstutvalgets innstilling

1. Kristiansand kommune støtter fylkesdirektørens forslag til fireårig tilbudsstruktur for videregående skoler i Agder – skoleåret 2025/26 – 2027/28.
2. Kristiansand kommune støtter forslaget om å flytte påbygg fra sentrumsskolene til Søgne og Vågsbygd vgs, samt forslaget om å styrke det studiespesialiserende tilbudet ved Vågsbygd vgs.
(Enst.)
3. Kristiansand kommune etterspør gjennomføring av fylkestingets vedtak om toårig studiespesialiserende løp ved Kristiansand katedralskole Gimle, og at dette innarbeides i tilbudsstrukturen
(Enst.)

10 av 11 representanter til stede

Forslag: Kommunedirektørens innstilling:

1. «Kristiansand kommune støtter fylkesdirektørens forslag til fireårig tilbudsstruktur for videregående skoler i Agder – skoleåret 2025/26 – 2027/28.
2. Kristiansand kommune støtter forslaget om å flytte påbygg fra sentrumsskolene til Søgne og Vågsbygd vgs, samt forslaget om å styrke det studiespesialiserende tilbudet ved Søgne og Vågsbygd vgs.»

Repr. Nicolai Østeby (H) fremmet følgende alternativt forslag til pkt 2
«Kristiansand kommune støtter forslaget om å flytte påbygg fra sentrumsskolene til Søgne og Vågsbygd vgs, samt forslaget om å styrke det studiespesialiserende tilbudet ved Vågsbygd vgs.»

Repr. Nicolai Østeby (H) fremmet følgende forslag til nytt punkt 3
«Kristiansand kommune etterspør gjennomføring av fylkestingets vedtak om toårig studiespesialiserende løp ved Kristiansand katedralskole Gimle, og at dette innarbeides i tilbudsstrukturen.»

Voteringer:

Ved alternativ votering ble Høyres forslag til pkt 2 enstemmig vedtatt.
Høyres forslag til nytt pkt 3 ble enstemmig vedtatt

46/24 Kvalitetsmeldingen for oppvekst 2023 saksframlegg

(ark.nr. 2024021262)

Oppvekstutvalgets innstilling

Kvalitetsmeldingen for oppvekst 2023 tas til orientering
(Enst.)

Oppvekstutvalget ber om at Kristiansandsskolenes resultater på de nasjonale prøvene blir offentliggjort på en lettfattelig måte. Dokumentet bør vise eventuelle forskjeller mellom skolene, utviklingstrekk over tid og også inneholde forskjeller og likheter med andre ASSS-kommuner.
(Enst.)

10 av 11 representanter til stede

Forslag:

Høyre og FrP, fremmet følgende tilleggsforslag:

«Oppvekstutvalget ber om at Kristiansandsskolenes resultater på de nasjonale prøvene blir offentliggjort på en lettfattelig måte. Dokumentet bør vise eventuelle forskjeller mellom skolene, utviklingstrekk over tid og også inneholde forskjeller og likheter med andre ASSS-kommuner.»

Voteringer:

Kommunedirektørens innstilling ble enstemmig vedtatt
Tilleggsforslaget fra Høyre og FrP ble enstemmig vedtatt

47/24 Plan for forebygging av omsorgssvikt og atferdsproblemer

(ark.nr. 2023033447)

Oppvekstutvalgets innstilling

Bystyret vedtar Plan for forebygging av omsorgssvikt og atferdsproblemer
(Enst.)

10 av 11 representanter til stede

EVENTUELT:

Leder Arve Stokkelien (H) informerte om at møte i oppvekstutvalget 15.10 starter kl. 12.00

Møtet hevet.

Punkt .: Behandling av utvalgssak

Punkt 40/24: Godkjenning av oppvekstutvalgets protokoll av 27.08.2024

Bilag

Protokoll Oppvekstutvalget 27.08.2024

Dato 17. september 2024
Saksnr.: 2024000072-17
Saksbehandler Eva Sand
Godkjent av Kristin Eidet Robstad

Saksgang
Oppvekstutvalget

Møtedato
24.09.2024

Godkjenning av oppvekstutvalgets protokoll av 27.08.2024

[Oppvekstutvalget godkjenner protokollen fra møtet 27.08.2024](#)

Vedlegg:
Protokollen fra møtet 27.08.24

Saksutredning

Bakgrunn for saken

Her kan du skrive tidligere vedtak

Vedtatte planer e.l.

Problemstillinger/interessekonflikter

Juridisk grunnlag

Økonomiske konsekvenser

Uttalelse fra rådene (Eldrerådet, Rådet for personer med funksjonsnedsettelse, Studentutvalget og Ungdommens bystyre)

Barn og unges interesser

Medvirkning med innbyggere/brukerrepresentanter

Klima- og miljøkonsekvenser

HMS/Folkehelse

Vurdering

Konklusjon (jf. forslag til vedtak)

Punkt 41/24: Elevombudets årsrapport 2023-2024

Bilag

Vedtak Form, 25092024, Sak 80/24, Elevombudets årsrapport 2023-2024

Elevombudets årsrapport 2023-2024

Dato 5. september 2024
Saksnr.: 2020001799-18
Saksbehandler Tone Martha Sødal
Godkjent av Camilla B. Dunsæd

Saksgang
Oppvekstutvalget
Formannskapet

Møtedato
24.09.2024
25.09.2024

Elevombudets årsrapport 2023-2024

Forslag til vedtak

[Formannskapet tar Elevombudets årsrapport for skoleåret 2023-2024 til orientering.](#)

Sammendrag:

Elevombudet i Kristiansand er uavhengig og arbeider for elevenes rett til å ha et trygt og godt læringsmiljø, ifølge opplæringslovens §9a/kap 12. Ifølge Elevombudets mandat skal ombudet utarbeide en årlig rapport som fremlegges til politisk behandling i oppvekstutvalget og formannskapet. Rapporteringen følger skoleåret. Denne rapporten omfatter skoleåret 2023-2024.

Vedlegg:
Elevombudets årsrapport skoleåret 2023-2024

Punkt 42/24: Høringssvar på NOU om politiets håndheving av mindre narkotikaovertrædelser

Bilag

Vedtak HELSEUTV, 24092024, Sak 49/24, Høringssvar på NOU 2024:12 - Håndheving av mindre narkotikaovertrædelser

Vedtak Form, 25092024, Sak 82/24, Høringssvar på NOU 2024:12 - Håndheving av mindre narkotikaovertrædelser

NOU 24_12 Håndheving av mindre narkotikaovertrædelser

Dato 3. september 2024
Saksnr.: 2024017055-3
Saksbehandler Johanne Marie Benitez Nilsen
Godkjent av Gunn-Heidi Gabrielsen
Kristin Eidet Robstad
Brede Skaalerud
Camilla Jarlsby
Camilla Bruno Dunsæd

Saksgang

Oppvekstutvalget
Helseutvalget
Formannskapet

Møtedato

24.09.2024
24.09.2024
25.09.2024

Hørings svar på NOU 2024:12 - Håndheving av mindre narkotikaovertridelser

Forslag til vedtak

[Formannskapet vedtar forslag til høringssvar på NOU 2024:12 om håndheving av mindre narkotikaovertridelser](#)

Sammendrag

Justis- og beredskapsdepartementet har sendt på høring en utredning om *Håndheving av mindre narkotikaovertridelser* fra Rushåndhevingsutvalget med høringsfrist 24.september 2025.

I forbindelse med arbeidet med den kommende forebyggings- og behandlingsreformen på rusfeltet har regjeringen bedt om at utvalget utreder de strafferettslige og straffeprosessuelle spørsmålene ved reformen. Utvalget har ikke hatt som mandat å utrede en delvis eller fullstendig avkriminalisering av narkotikabruk.

Utvalget foreslår en rekke lovendringer som bygger på prinsipper om at personer med rusavhengighet skal møtes med hjelp og behandling istedenfor tradisjonelle straffereaksjoner, samtidig som bruk og befatning av mindre mengder narkotika fortsatt skal være kriminalisert.

Kommunedirektørens faglige ståsted er å støtte opp om tiltak som sikrer en verdig og human rusomsorg og som hjelper flere ut av rusmisbruk, samtidig som en forebygger at unge begynner å bruke illegale rusmidler.

Kristiansand kommune har over tid registrert en bekymringsfull utvikling med ungdommers bruk av narkotika. Bekymringene er dels knyttet til økt bruk og dels knyttet til økte utfordringer hos ungdommer med rusproblematikk.

Kommunedirektøren vurderer at rushåndhevingsutvalget kommer med flere forslag til lovendringer som samlet sett kan bidra til at samfunnet blir bedre i stand til å beskytte barn og unge mot narkotika og holde rusbruken i samfunnet lavest mulig. Flere av forslagene vil også kunne bidra positivt mot økt ungdomskriminalitet.

Kommunedirektøren har utarbeidet et saksfremlegg som bygger på faglige vurderinger innfor følgende tre hovedtema:

1. Avdekking av mindre narkotikaovertridelser
2. Valg av straffereaksjoner
3. Rådgivende enhet for russaker

På hvert av hovedtema foreslår kommunedirektøren en høringsuttalelse fra kommunen.

Vedlegg:

NOU: 2024:12 – Håndheving av mindre narkotikaovertridelser

Saksutredning

Bakgrunn for saken

Regjeringen Støre, bestående av Arbeiderpartiet og Senterpartiet lanserte i deres felles politiske dokument høsten 2021 (Hurdalsplattformen) behovet for en såkalt forebygging- og behandlingsreform på rusfeltet. Reformen skulle bygge på prinsipper om at personer med rusavhengighet skulle møtes med hjelp og behandling istedenfor tradisjonelle straffereaksjoner, samtidig som bruk og befatning av mindre mengder narkotika fortsatt skulle være kriminalisert.

I forbindelse med arbeidet med den kommende forebyggings- og behandlingsreformen har regjeringen satt ned et offentlig lovutvalg (Rushåndhevingsutvalget) som har sett på de strafferettslige og straffeprosessuelle spørsmålene ved reformen. Utvalget har ikke hatt som mandat å utrede en delvis eller fullstendig avkriminalisering av narkotikabruk.

Mandatet har vært begrenset til å omhandle *politiets* rolle og oppgave i saker som omhandler mindre narkotikaovertridelser. Utvalgets oppdrag har både vært å utrede og foreslå en allmenn strafferettslig regulering av mindre narkotikalovbrudd og å drøfte hvilke virkemidler som trengs for at politiet og påtalemyndigheten skal kunne håndheve slike lovbrudd effektivt.

Utvalget ble oppnevnt mai 2023 og har vært ledet av tidligere lagmann Hans-Petter Jahre. Etter ett år med utredningsarbeid er rapporten ferdigstilt og overlevert Justisministeren, juni 2024. Justisdepartementet har sendt utredningen på offentlig høring med høringsfrist 24.september.

Kommunedirektøren har utarbeidet et forslag til hørings svar som behandles i politisk i oppvekstutvalget og helseutvalget 24.september 2024 og i formannskapet 25.september 2024. Altså behandler formannskapet forslag til hørings svar dagen etter høringsfristen.

Kommunedirektøren foreslår at forslag til hørings svar sendes til Justisdepartementet innen frist, med forbehold om positivt vedtak i formannskapet. Vedtaket fra formannskapet ettersendes når det foreligger den 25.september og den endelige høringsuttalelsen fra Kristiansand kommune justeres med eventuelle endringer i tråd med formannskapets behandling av saken.

Lovforslagene i utredningen

Utvalget foreslår en ny strafferettslig regulering av bruk, erverv og befatning med narkotika til egen bruk. Utvalget foreslår en straffutmålingsordning for rusmiddelavhengige ved mindre narkotikaovertridelser som er utformet slik at den skal ivareta regjeringens mål om at personer med rusmiddelavhengighet skal møtes med hjelp i stedet for tradisjonelle straffereaksjoner.

Utvalget foreslår videre at det utarbeides en rettslig standard/retningslinje for vurdering *rusavhengighet* der klassifikasjonen må bero på et skjønn og avgjøres endelig av domstolene. Varighet av misbruk, omfang av rusbruk og graden av kontroll, må stå sentralt i skjønnsvurderingen. Forslaget om å utarbeide en rettslig standard kommer som et resultat av at utvalget ikke har klart å gi en presis og tydelig rettslig definisjon av begrepet *rusavhengighet*.

Utvalget skiller mellom straffereaksjoner for personer under og over 18 år. Personer under 18 år skal få en betinget påtaleunntakelse med oppmøteplikt hos den kommunale rådgivende enhet ved narkotikaovertridelser. De foreslår at det skal være inntil tre oppmøter hos den rådgivende enheten i kommunen. For personer over 18 år (som ikke er rusavhengige) skal det gis bøter eller fengsel i inntil 6 måneder.

Utvalget har vurdert hvordan politiet effektivt skal kunne avdekke mindre narkotikaovertridelser og foreslår lovendringer som øker politiets mulighet til å ransake

og be om rusprøver (fortrinnsvis spyttprøve) når det mistenkes bruk og innehav av ulovlige rusmidler.

Utvalgets syn er at når mindre narkotikaovertrедelser fortsatt skal være straffbart, så bør politiet også ha tilgang til virkemidler som muliggjør effektiv håndheving. Utvalget argumenterer for at effektiv håndheving vil kunne ha en betydelig forebyggende effekt, både allmenn- og individualpreventivt samt at effektiv håndheving vil kunne motvirke en eventuell oppfatning om at bruk og innehav av narkotika reelt er avkriminalisert.

Utvalget drøfter også rettslige tiltak for å forebygge bruk av narkotika, særlig overfor barn og ungdom. Blant annet foreslår utvalget lovendringer som skal føre til økt bruk av de kommunale rådgivende enhetene for russaker, både i tilfeller hvor oppmøte hos enhetene settes som vilkår for en strafferettslig reaksjon og utenfor straffesakssporet.

Viktige føringer for lovforslagene (historisk gjennomgang)

Rushåndhevingsutvalget har i utredningen gitt en historisk gjennomgang av viktige offentlig vedtak og dokumenter som har dannet grunnlag for flere av utvalgets forslag til lovendringer i utredningen. I det følgende gis en forkortet oversikt:

Januar 2018 - Regjeringen Solberg la det første grunnlaget med en rusreform i Jeløya plattformen. *Regjeringen ønsker å endre myndighetenes reaksjoner mot personer som tas for bruk og besittelse av narkotika fra straff til hjelp, behandling og oppfølging.*

Mars 2018 - Rusreformutvalget ble oppnevnt. *Målet er å forberede gjennomføringen av en rusreform der ansvaret for samfunnets reaksjon på bruk og besittelse av illegale rusmidler til eget bruk overføres fra justissektoren til helsetjenesten.*

Desember 2019 - Rusreformutvalget avga sin utredning i en NOU 2019:26 Rusreform – «*Fra straff til hjelp*». Utvalget foreslo at befatning med mindre mengder narkotika til egen bruk ikke lenger skulle være straffbart.

Februar 2021 – Stortingsproposisjon Prop. 92 L (2020–2021) leveres til Stortinget. Her foreslås det en avkriminalisering («opphevelse av straffansvar») for bruk av narkotika og for erverv og innehav av narkotika til egen bruk

April 2021 - Riksadvokatens brev. Riksadvokaten gir sentrale føringer til politiet som innstrammer deres praksis i avdekkingen av russaker (ransaking, urinprøvetaking, m.m).

Juni 2021 – Stortinget behandler forslag til rusreform. Forslag til rusreform får ikke flertall. Det ble likevel vedtatt en lovendring i en ny § 3-9 b i helse- og omsorgstjenesteloven som påla kommunene å opprette kommunale rådgivende enhet for russaker. Disse tjenestene skulle ta imot personer som var ilagt en strafferettslig reaksjon for bruk og besittelse av mindre mengde narkotika.

Oktober 2022 – Støre-regjeringen utnevnes. I Hurdalsplattformen legges premissene for kommende forebygging og behandlingsreform. *Personer med rusavhengighet skal møtes med hjelp og behandling istedenfor strafferettslige reaksjoner. Samtidig vil regjeringen gå imot en generell avkriminalisering av narkotika.*

April 2022 – Tre høyesterettsdommer. Høyesterettsdommene stadfester at rusavhengige ikke skal straffes ved besittelse av mindre mengde narkotika til eget bruk.

Mai 2022 – Nye retningslinjer fra riksadvokaten. Retningslinjen fastslår at rusmiddelavhengiges befatning med «mindre mengder narkotika til egen bruk», ikke skal straffes.

Mai 2023 – Rushåndhevingsutvalget oppnevnes. Mandat: *utrede utvalgte strafferettslige og straffeprosessuelle spørsmål i tilknytning til regjeringens forebyggings- og behandlingsreform for rusfeltet.*

Kommunedirektørens vurdering og forslag til høringsvar

Kommunedirektøren har valgt å gi en faglig vurdering samt foreslå høringsvar på flere deler av utredningen. De faglige vurderingene er inndelt i følgende tre hovedtema:

1. Avdekking av mindre narkotikaovertrædelse
2. Valg av straffereaksjoner
3. Rådgivende enhet for russaker

I utarbeidelsen av saksfremlegget har administrasjonen innhentet innspill fra flere enheter i kommunen som til daglig jobber med målgruppen. Følgende enheter har gitt innspill; rådgivende enhet for russaker, Ungdomshelsetjenesten, Rustjenesten i helse- og mestring, Barneverntjenesten, Forebyggende avdeling, Gatepuls og Felteam.

I tillegg er det innhentet uttalelse fra ungdommens bystyre. Se uttalelsen gjengitt i sin helhet nederst i saken.

Kommunedirektøren viser til tidligere avgitte høringsvar på rus- og kriminalitetsfeltet hvor det fremgår en tydelig rød tråd i de faglige vurderingene fra Kristiansand kommune. Følgende høringsvar anses som sentrale i saken:

- [Høringsvar på Solbergregjeringens forslag til rusreform, april 2020](#)
- [Høringsvar om «bedre polititjenester og beredskap», juni 2021](#)
- [Høringsvar om forslag til endring av ungdomsstraff, februar 2023](#)

Kommunedirektøren vil gi honnør til rushåndhevingsutvalget for en grundig rapport med klare anbefalinger og forslag til tiltak på et område som har vært preget av usikkerhet. Utredningen omhandler i stor grad ungdom noe som også vil prege kommunedirektørens vurdering og forslag til høringsvar.

Videre vil kommunedirektøren understreke at administrasjonens faglige ståsted er å støtte opp om tiltak som sikrer en verdig og human rusomsorg og som hjelper flere ut av rusmisbruk, samtidig som en forebygger at unge begynner å bruke illegale rusmidler.

Kommunedirektøren vurderer overordnet at rushåndhevingsutvalget kommer med flere forslag til lovendringer som samlet sett kan bidra til at samfunnet blir bedre i stand til å beskytte barn og unge mot narkotika og holde rusbruken i samfunnet lavest mulig.

1) Avdekking av mindre narkotikaovertrædelse

Utvalget foreslår å gi politiet flere virkemidler til å effektivt håndheve narkotikaovertrædelse. Det understrekes at tiltakene må være *forholdsmessige* i hvert enkelt tilfelle, og at definisjonen av hva som er forholdsmessig må lovfestes.

Utvalget mener at politiet bør kunne ransake for å avdekke og sikre bevis for innehav av narkotika. Utvalget fremhever *spytteprøver* som det viktigste enkelttiltaket for å avdekke bruk og foreslår en ny hjemmel for dette i straffeloven. Formålet med den nye bestemmelsen om spytteprøve er å gjøre det mulig å håndheve lovbruddet for bruk og innehav av narkotika. Ifølge utvalget er metoden både enkel, effektiv, rettssikker og lite inngripende.

En beslutning om ransaking skal være basert på at politiet har kunnskap om «*tegn og symptomer*» på bruk og innehav av ulovlig rusmidler. Dersom politiet skal kunne

kontakte en person og undersøke gjennom tegn og symptomer, må det foreligge et minimum av mistanke mot personen.

Kommunedirektørens vurdering

Kristiansand kommune har over tid registrert en bekymringsfull utvikling med ungdommers bruk av narkotika. Bekymringene er dels knyttet til økt bruk og dels knyttet til økte rusutfordringer blant ungdom.

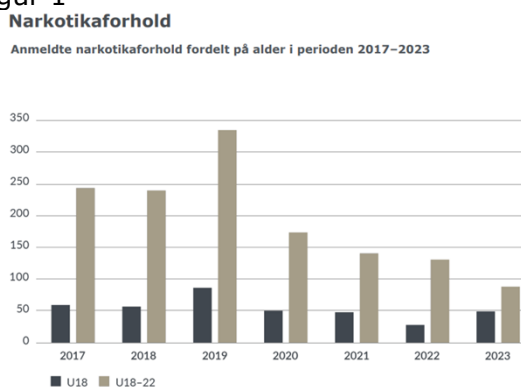
I kommunens årlige *oversiktsbilde for barne- og ungdomskriminalitet*, fremgår det at narkotikabruk i liten grad avdekkes og at hjelpeapparatet ofte kommer for sent inn med tiltak. I samme rapport beskrives det at *bruk av rusmidler er ofte en bakenforliggende årsak til – og en opprettholdende faktor til – at det begås kriminalitet* i ungdomsmiljøene.

Forebygging av barne- og ungdomskriminalitet står høyt på nasjonal og lokal dagsorden. Når tilbakemeldingene fra hjelpeapparatet er så tydelige på sammenhengen mellom rus og kriminalitet i ungdomsmiljøer, anbefaler kommunedirektøren at tiltakene i utredningen ses i nær sammenheng med regjeringens innsats mot økt ungdomskriminalitet.

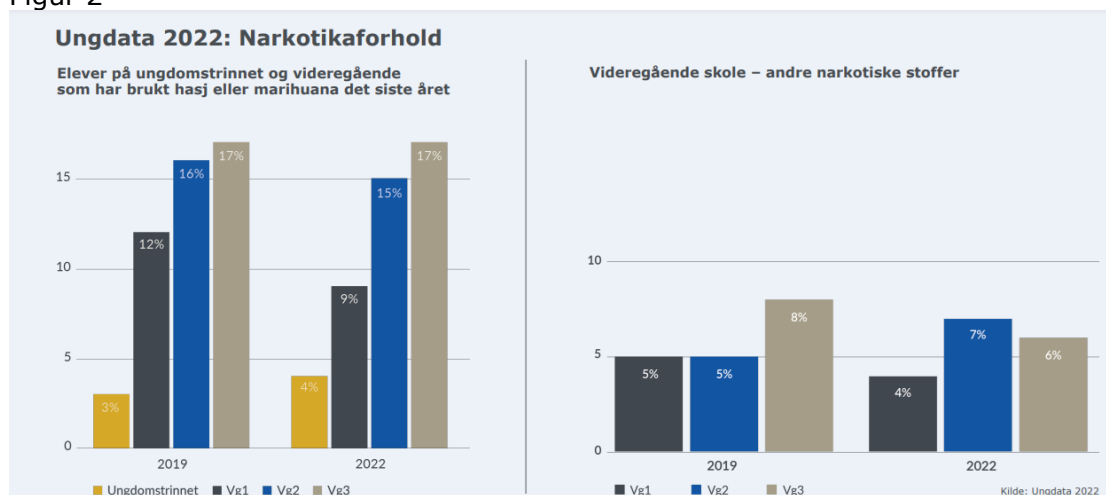
I oversiktsbilde for barne- og ungdomskriminalitet 2023, vises en tydelig nedgang i registrert narkotikaforhold hos politiet (se figur 1). Anmeldte forhold er hovedsakelig et resultat av politiets innsats og reflekterer ikke omfanget av bruk i Kristiansand.

Ungdataundersøkelsen som er en selvrapportert undersøkelse viser en relativ stabil utvikling i rusbruk fra 2019 – 2022 (se figur 2), men ifølge flere nasjonale undersøkelser er det ventet en økning på dette området ved neste ungdataundersøkelse i 2025. Kristiansand).

Figur 1

Figur 2

Siden 2021, etter at riksadvokaten strammet inn politiets mulighet for ransaking og rustesting (ref. brev fra riksadvokaten april 2021), har kommunen sett en tydelig nedgang i politiets innsats i det rusforebyggende arbeidet.

Både ungdommer og samarbeidspartnere gir tilbakemelding om at politiet i mindre grad griper inn eller foretar seg tiltak ved mistanke om bruk og besittelse av narkotika til eget bruk. I sitatene under – som er hentet fra «oversiktsbilde barne- og ungdomskriminalitet i Kristiansand 2022» fremgår dette tydelig.

«Vi opplever at politiet ikke tar ungdom for narkotika lenger. Ungdom ransakes ikke og det kreves ikke urinprøver»

«Flere elever melder om at de er bekymret for at det er mange som ruser seg. Og at det blir et utenforskap for de ungdommene som ikke ønsker å ruse seg (også alkohol)»

«Mange ungdommer virker til å ha fått med seg at de ikke lenger kan bli ransaket av politiet ift. rus til eget bruk»

«De får holde på med sitt rusproblem lenge før de ønsker hjelp. Stor risiko for å falle ut av skole og de har ofte kommet langt i sitt rusproblem før de ønsker hjelp. Vi opplever at det er vanskelig å få oppfølging over tid og at det er mange ubesvarte spørsmål på hvordan vi kan hjelpe ungdom best mulig med et rusproblem»

Videre melder flere i hjelpeapparatet om at ungdommer i dag sjeldent innrømmer at de ruser seg, selv om det er åpenbare mistanker om det. Når man ikke kan vise til håndfaste bevis blir mistanken ofte avvist av ungdommen.

Kommunedirektøren vurderer at politiets rolle er svært viktig som inngangsport til videre hjelp. Det at politiet avdekker og fremskaffer bevis for bruk og innehav av narkotika gjør at kommunen lettere kan komme i posisjon til å hjelpe. Kommunen har gode erfaring med at nettopp samarbeidet mellom politi og kommune kan ha en positiv innvirkning på ungdommer med begynnende rusproblemer.

Over flere år har kommunen i samarbeid med politiet gitt oppfølging til ungdom gjennom påtaleunntatelser med vilkår, i russaker (såkalte ungdomskontrakter). Erfaringene viste at hjelpeapparatet kom raskt i gang med hjelp, også i de sakene hvor ungdommen ikke selv hadde erkjent et rusproblem. I tillegg til at flere ungdommer fikk hjelp med sitt begynnende rusproblem, bidro denne oppfølgingen ofte til å forhindre ny kriminalitet samt at kommunen fikk inngående kunnskap om ungdomsmiljøet.

Kommunedirektøren er bekymret over tilbakemeldingene om at politiet i liten grad avdekker ruskriminalitet og at ungdommer med rusproblemene ikke blir fanget opp. I tidligere hørings svar til Justisdepartementet i forbindelse innspill til *Bedre polititjenester og beredskap* (juni 2021) har Kristiansand kommune uttrykket sin bekymring for politiets (manglende) rusforebyggende innsats på følgende måte:

Kristiansand kommune er bekymret over det rusforebyggende arbeidet knyttet opp mot ungdommer og frykter at hjelpeapparatet kommer for sent inn i russaker. Kommunen erfarer at ungdommer i liten grad selv ber om hjelp for sitt rusproblem.

Kommunen erkjenner at det ligger et større potensiale i kommunen på selv å avdekke at ungdommer ruser seg blant annet i skole, fritidsklubber og andre enheter. Dette vil vi se nærmere på. Det er imidlertid behov for at politiet klargjør hvilke muligheter som finnes i egen etat da det ser ut til å være stor usikkerhet i politiet om dette.

I tillegg til en kraftig reduksjon i ungdomskontrakter, registrer kommunen en endring både når det gjelder politiets deltakelse i informasjonsvirksomhet, oppsøkende arbeid og den generelle deltakelsen i kjernegrupper og andre tverretatlige fora. I sum gir dette en

opplevelse av et mer fraværende politi når det gjelder det rusforebyggende arbeidet. Politiets rolle i russaker oppleves generelt som svært utydelig, noe som kan skape et inntrykk hos ungdommer av at bruk av rusmidler ikke lengre er ulovlig.

Kommunedirektøren er positiv til forslagene i utredningen som gir politiet større mulighet for å avdekke ruskriminalitet blant ungdom. Det er likevel viktig å understreke at endring i lovverket ikke nødvendigvis medfører at flere ungdommer fanges opp av politiet.

Det vil avhenge av at politiet prioriterer ressurser til å oppsøke ungdomsmiljøer. Kommune-direktøren vil fremheve viktigheten av at politiet har dedikerte forebyggere som jobber med tillitskapende arbeid i ungdomsmiljøer. En eventuell ransaking kan virke mindre inngripende overfor ungdommer når det kommer som spørsmål fra et politi som ungdommen har tillit og kjennskap til.

Kommunen har tidligere uttrykket bekymring for at politiet de senere årene har dreiet ressursene fra det tradisjonelle forebyggende arbeidet til forebygging av mer alvorlig kriminalitet. Følgende utdrag er hentet fra høringssvaret om *bedre polititjenester og beredskap 2021*

Et gjennomgående trekk i høringsuttalelsen er opplevelse av at politiet i stadig større grad dreier ressurser og prioriteringer mot avverging av alvorlig kriminalitet og hendelser fremfor det tradisjonelt forebyggende arbeidet. Dette mener kommunedirektøren har fått konsekvenser for forebygging av barne- og ungdomskriminalitet og for det rusforebyggende arbeidet i kommunen

Forslag til hørings svar:

Kommunen støtter en tydeliggjøring av regelverket for avdekking av narkotikaovertrедelser da det har vært stor usikkerhet i politiet rundt dette tema.

Dagens situasjon er uheldig, ettersom unge med rusproblemer ikke fanges godt nok opp. Kommunen vurderer at politiet har en viktig og sentral rolle i å koble på hjelpe apparatet

Kommunen er positiv til at politiet får økt mulighet til å avdekke bruk og besittelse av narkotika til eget bruk. Tidlig avdekking av narkotikabruk hos unge personer oppfatter kommunen i kjernen av formålet med lovhjemmelen.

Kommunen understreker at flere lovhjemler til å avdekke bruk og innehav ikke i seg selv vil føre til at flere saker avdekkes om ikke politiet samtidig øker sin tilstedeværelse i ulike ungdomsmiljøer.

Kommunen vil fremheve viktigheten av at politiet har dedikerte forebyggere i politiet som har god relasjon til ungdommer og som er opptatt av tillitskapende arbeid. En eventuell ransaking og pålegg om spyttprøve kan virke mindre inngripende overfor ungdommer når det kommer som et krav fra et politi som ungdommen har tillit og kjennskap til.

Kommunen ser en klar sammenheng mellom bruk av rusmidler og øvrig ungdomskriminalitet. Flere av forslagene vil kunne bidra positivt også mot økt ungdomskriminalitet.

2) Valg av straffereaksjoner

Utvalget foreslår å lovfeste utgangspunktet om at normalreaksjonen for rusavhengiges befatning med narkotika til eget bruk, skal være ubetinget påtaleunndlatelse eller straffefri.

Utvalget skiller på reaksjonsvalg mellom personer under og over 18 år. Personer under 18 år skal få en betinget påtaleunndlatelse med oppmøteplikt hos den kommunale rådgivende enhet. De foreslår at det skal være opptil tre oppmøter hos den rådgivende enheten i kommunen i en periode på 3 mnd.

For personer over 18 år (som ikke er rusavhengige) skal det gis bøter eller fengsel i inntil 6 måneder. Utvalget fremhever likevel at vilkåret om å møte ved enheten også kan anvendes overfor unge lovbrøyttere som er over 18 år, særlig ved førstegangs overtredelse av narkotikalovgivningen.

Utvalget har ikke klart å gi en presis og tydelig rettslig definisjon av begrepet *rusavhengighet* og foreslår en rettslig standard/retningslinjer der klassifikasjonen må bero på et skjønn og avgjøres endelig av domstolene. Varighet av misbruk, omfang av rusbruk og graden av kontroll, må stå sentralt i skjønnsvurderingen.

Utvalget foreslår å sette ned *terskelverdiene* for hva som anses som «eget bruk» i forhold til dagens terskelverdier. Utvalget foreslår at dette fastsettes i egen forskrift. Utvalget har foreslått terskelverdier for de vanligste stoffene, blant annet 15 gram for cannabis, 2 gram for kokain, 5 gram for amfetamin og 1 gram for heroin. Utvalget understreker at fastsettelsen av terskelverdier i all hovedsak er et politisk spørsmål, og i liten grad er et juridisk eller medisinsk spørsmål.

Kommunedirektørens vurdering

Kommunedirektøren faglige ståsted er at rusavhengige skal få en human omsorg og møtes med hjelp fremfor straff. Kommunedirektøren er videre opptatt at målgruppen behandles med verdighet og at samfunnet samlet sett jobber for fjerne stigma og fordommer overfor mennesker med rusavhengighet

Kommunedirektøren vurderer at lovregulering som gir rusavhengige straffefri eller en ubetinget påtaleunndlatelse er i tråd med kommunens faglige ståsted. Videre er kommunedirektøren tilfreds med at utvalget ikke konkluderte med en strafferettslig definisjon av begrepet da rusavhengighet er en medisinsk diagnose som kun kan stilles av helsepersonell. Kommunedirektøren vurderer at rusavhengighet et for komplekst fenomen til at politiets førstelinje kan gjøre denne vurderingen.

Hvordan lovendring om straffefri for rusavhengige i praksis skal gjennomføres fremstår som uklart. Utvalget foreslår at det utarbeides en rettslig standard/retningslinjer som beror på at politiet utøver et skjønn utfra noen objektive kriterier. Innhold i disse retningslinjene er ikke utarbeidet og er heller ikke gjenstand for høring på nåværende tidspunkt. Kommunedirektøren anbefaler at eventuelle rettslige standarder og retningslinjer på området utarbeides i tett samarbeid med helse- og medisinskfaglig kompetansemiljø.

Utvalget skiller på reaksjonsvalg mellom personer under og over 18 år. Mens rusavhengige voksne skal slippe å straffeforfølges, skal ungdom under 18 år (også de med rusavhengighet) ilegges en alternativ straffereaksjon. Utvalget foreslår å lovfeste at normalreaksjonen for mindre narkotikaovertridelser for ungdom skal være en påtaleunndlatelse med vilkår om møteplikt hos kommunens rådgivende enhet for russaker. Møteplikten gjelder inntil tre møter i inntil tre måneder (se mer om innhold i neste punkt)

Kommunedirektøren er positiv til at utvalget skiller på voksne rusavhengige og ungdom i utredningen. Dette påpekte kommunen viktigheten av i sitt hørings svar til rusreform «Fra straff til hjelp» i 2020.

Kristiansand kommune ser utfordringene i at avkriminalisering og konsekvensene dette får for samfunnets reaksjonsformer, kan oppfattes som en legalisering. Det er derfor viktig å ha gode strategier for å kommunisere dette gjennom det helsefremmende og forebyggende arbeidet på rusfeltet. Særlig er dette viktig overfor ungdom- hvor en ser at mer liberale holdninger til cannabis allerede har ført til at en del unge tror at cannabis er legalisert. Dette er også noe av utgangspunktet for kommunens bekymring når utvalgets modell og forslag til tiltak ikke skiller mellom målgrupper.

Kommunedirektøren oppfatter at intensjonen med lovforslaget om å ilagge ungdom oppmøteplikt hos rådgivende enhet, er å sikre at ungdommer fanges opp og får tilbud om hjelp i kommunen. Det er imidlertid en rekke utfordringer med opprettelsen av rådgivende enhet for russaker som gjør at oppmøteplikten ikke nødvendigvis fører til helsehjelp. Dette vil drøftes i neste punkt.

Forslag til hørings svar:

Kristiansand kommune ønsker at rusavhengige skal få en human omsorg og møtes med hjelp fremfor straff. Rusavhengige skal behandles med verdighet og samfunnet må jobbe for fjerne stigma og fordommer overfor mennesker med rusavhengighet. Forslaget om straffefri for bruk og innehav til eget bruk for rusavhengige vil derfor støttes av kommunen.

Kommunen støtter videre at ungdom blir ilagt en alternativ straffereaksjon ved bruk og innehav til eget bruk. Intensjonen om å sette ungdommen i kontakt med kommunen gjennom en påtaleunntatelse med vilkår om oppmøteplikt i kommune er god. Det er likevel store utfordringer med innretningen til denne tjenesten som ikke nødvendigvis vil føre til at flere ungdommer i målgruppa blir fulgt opp av kommunen (jmf. neste punkt)

3) Rådgivende enhet for russaker

Fra 1. juli 2022 har alle kommuner plikt til å ha en rådgivende enhet for russaker, som skal møte personer når oppmøte ved enheten er satt som vilkår for en strafferettslig reaksjon. Enhetene er lite brukt så langt, og utvalget foreslår flere lovendringer som skal øke bruken av enhetene og bidra til at flere personer får hjelp

Utvalget foreslår blant annet at betinget påtaleunntatelse med vilkår om oppmøte hos rådgivende enhet skal være normalreaksjonen for ungdom som har begått en mindre narkotikaovertrødelse. Påtaleunntatelsen kan også inneholde et vilkår om ruskontroll. Det foreslås å øke møtelikten fra ett til inntil tre møter i løpet av tre måneder.

Utvalget foreslår også en lovhjemmel for at politiet kan unnlate å iverksette straffesak, og i stedet henvise en person til rådgivende enhet for frivillig oppfølging. Det foreslås at slik henvisning også kan sendes til rådgivende enhet i tilfeller hvor straffesaken henlegges.

I begge tilfeller vil rådgivende enhet for russaker etter utvalgets forslag ha plikt til å ta imot personen som er henvist til enheten, men det vil være frivillig for personen å møte. Manglende oppmøte etter innkalling, får ikke strafferettslige konsekvenser ettersom henvisning skjer utenfor straffesakssporet.

Kommunedirektørens vurdering

Opprettelsen av rådgivende enhet for russaker ble vedtatt i forbindelse med Stortingets behandling av Solbergregjeringens rusreform i juni 2021. Selv om rusreform ikke fikk

flertall, ble det likevel vedtatt viktige lovendring på rusfeltet, blant annet opprettelsen av rådgivende enhet for russaker.

Gjennom dette vedtaket ble kommunene tillagt en ny oppgave som *straffegjennomfører* for personer som var ilagt en strafferettslig reaksjon for bruk og besittelse av mindre mengde narkotika. Dette er en rolle som til vanlig ligger hos staten ved kriminalomsorgen eller hos konfliktrådet og ikke i kommunenes helsetjenester. Etter kommunedirektørens vurdering var ikke denne enheten tilstrekkelig utredet før den ble vedtatt i Stortinget juni 2021. Dette har ført til en rekke utfordringer med innretningen av tilbudet.

Høsten 2022 utredet en intern arbeidsgruppe innhold og oppgave ved etableringen av enhet for russaker i Kristiansand. Se vedlagte link [Jmf utredning av rådgivende enhet for russaker i Kristiansand datert desember 2022.](#)

Helsedirektoratet hadde da utarbeidet [nasjonale retningslinjer](#) for innholdet i rådgivende enhet for russaker hvor det ble understreket at tjenesten kun skal gi informasjon og ikke ordinær helsehjelp. Dette begrunnes i ett prinsipp om at helsehjelp skal bunne i frivillighet og ikke en straff. Følgende ble beskrevet i retningslinjene:

- Oppmøteplikt ved rådgivende enhet for russaker er ikke å anse som helsehjelp men en straffereaksjon.
- Oppmøtet skal ikke nedtegnes i pasientjournal, men registreres på annen måte i et administrativt system
- Rådgivende enhet skal gi generell informasjon om risiko og helsefare ved rusmidler som er allment tilgjengelig samt gi informasjon om hjelpetilbudet som finnes
- Rådgivende enhet har ansvar for å sørge for gjennomføring av ruskontrollen.
- Pålegg om ruskontroll hos rådgivende enhet er ikke basert på en helsefaglig vurdering, men ilagt som en strafferettslig reaksjon
- Påtalemyndigheten avgjør hvilke konsekvenser det får dersom personen ikke møter og/eller avgir positivt test

Ettersom rådgivende enhet for russaker ikke har hjemmelsgrunnlag til å gi helsehjelp når ungdommen møter kommunen som en del av en strafferettslig reaksjon, vurderer kommunedirektøren som usikkert hvorvidt slike samtaler faktisk vil føre til at ungdommer tar imot videre hjelp etter oppmøteplikten. Kommunen har hatt svært få saker i enheten ettersom politiet i liten grad har avdekket narkotikaovertridelser den siste tiden (jmf. figur 1 over)

Kommunedirektøren er usikker på om denne rollen er en del av kommunens overordnede samfunnsoppdrag. Kommunens samfunnsoppdrag er å levere gode tjenester til innbyggere i kommunen. Mennesker som av ulike grunner har behov for helse- og sosialtjenester i kommunen skal kunne få god og tilrettelagt oppfølging ut fra et prinsipp om frivillighet.

Kommunen er avhengig av høy tillitt fra innbyggerne for å levere tjenester på en god måte. Kommunens helsetjenester må ikke forveksles med en håndhevingsinstans. Det er politi, rettsvesenet og kriminalomsorgen som har ansvar for håndheving, etterforskning og straffegjennomføring av straffbare handlinger.

Som utvalget selv skriver i utredningen:

Det oppstår et visst spenningsforhold mellom helselovgivningen og straffegjennomføringen ved at rådgivende enhet for russaker er organisert under helse- og omsorgslovgivningen, men er gitt i oppgave å følge opp en strafferettslig reaksjon. Blant annet må det i fastleggningen av det konkrete innholdet i den strafferettslige møteplikten ved enhetene, trekkes en grense mot hva som anses som helsehjelp etter helselovgivningen, og dermed utløser bestemte krav til saksbehandlingen og forsvarlig tjenesteytelse.

Utvalget foreslår en utvidelse av oppmøteplikten fra ett til inntil tre møter hos rådgivende enhet for russaker. I utgangspunktet deler kommunedirektøren intensjonen om å øke fra ett til tre møter for å bedre sikre at ungdommen gis mulighet for å takke ja til videre hjelp. Likevel vil dette kunne medføre at grenseoppgangen mellom informasjon og helsehjelp blir mer utydelig gitt at oppdraget til enheten kun er å gi *generell informasjon om risiko og helsefare ved rusmidler som er allment tilgjengelig samt gi informasjon om hjelpetilbudet som finnes* (ref. helsedirektoratets retningslinjer). Det er også usikkert om det er hensiktsmessig at ungdommen møter tre ganger, for å få den samme *generelle informasjonen*.

Utvalget forslår en lovhjemmel for at politiet kan unnlate å iverksette straffesak, og i stedet henvise en person til rådgivende enhet for frivillig oppfølging. Det foreslås at slik henvisning også kan sendes til rådgivende enhet i tilfeller hvor straffesaken henlegges (utenfor straffesakssporet).

Kommunedirektøren er positiv til dette lovforslaget da politiet gis mulighet til å henvise til kommunen som et forebyggende tiltak utenfor straffesporet. Det vil gi kommunen et annet utgangspunkt enn når ungdommer blir henvist i straffesporet. Det bør videre utredes hvorvidt denne mulighet også bør gjelde for ungdom under strafferettslig alder (under 15 år) som er i befatning med ulovlig rusmidler.

Det er imidlertid uklart hvilken rolle rådgivende enhet skal ha overfor ungdommer som møter opp frivillig etter henvisninger fra politiet. Skal rådgivende enhet da kunne gi et annet tilbud enn det som er fastslått i retningslinjene ifra helsedirektoratet?

Kommune-direktøren vurderer at ungdommer som møter opp frivillig utenfor straffesporet bør gis helsehjelp på ordinært vis fra øvrige tjenester i kommunen. Så lenge rådgivende enhet for russaker ikke har hjemmelsgrunnlag for å gi helsehjelp er det lite hensiktsmessig at ungdom som frivillig ønsker hjelp fra kommunen møter opp til denne tjenesten slik den er innrettet i dag.

Kommunedirektøren savner at utredningen i større grad beskriver sammenhengen mellom kommunens ansvar for rådgivende enhet for russaker og konfliktrådets ansvarsområde i ungdomsoppfølging og ungdomsstraff. Særlig i mer komplekse saker saker der ungdommen har begått gjentatt kriminalitet er det uklart hvilken etat som bør få ansvar for straffegjennomføringen når det gjelder brudd på narkotikalovgivningen.

Kommunedirektøren vil anbefale at det gjøres en grundig evaluering av mandatet til rådgivende enhet for russaker i kommunene og vurdering av hvorvidt organiseringen av enhetene fungerer etter intensjonen.

Videre vil kommunedirektøren foreslå at regjeringen utreder hvilken rolle konfliktrådet kan ha i disse sakene og hvorvidt det er mer hensiktsmessig at vilkårene i alternative straffereaksjoner som omhandler bruk av ulovlig rusmidler heller blir overført til konfliktrådene.

Forslag til hørings svar:

Kristiansand kommune vurderer at forslagene om økt bruk av rådgivende enhet for russaker har en god intensjon om å sette ungdommer i kontakt med hjelpeapparatet på et tidlig tidspunkt. Likevel er rammene for opprettelsen av rådgivende enhet for russaker svært begrenset da enheten ikke har lov hjemmel til å gi helsehjelp men kun generell informasjon og råd. Bakgrunnen er grunnleggende prinsipp om at helsehjelp skal bygge på frivillighet.

Ettersom rådgivende enhet for russaker ikke har hjemmelsgrunnlag for å gi helsehjelp som en del av oppmøteplikten i en alternativ straffereaksjon, er det usikkert hvorvidt slike samtaler faktisk vil føre til at ungdommer tar imot hjelp av kommunen etter at oppmøteplikten er oppfylt.

Opprettelsen av rådgivende enhet for russaker påla kommunen en ny rolle og oppgave som straffegjennomfører. Kommunen er i utgangspunktet kritisk til å overta en slik rolle som til vanlig ligger hos staten uten at dette har vært grundig utredet.

Kommunen understreker at kommunens samfunnsoppdrag er å levere gode tjenester til innbyggere i kommunen. Mennesker som av ulike grunner har behov for helse- og sosialtjenester i kommunen skal kunne få god og tilrettelagt oppfølging ut fra et prinsipp om frivillighet.

Kommunen er avhengig av høy tillitt fra innbyggerne for å levere tjenester på en god måte. Kommunen må ikke forveksles med en håndhevingsinstans. Det er staten som har ansvar for håndheving, etterforskning og straffegjennomføring av straffbare handlinger.

Kommunen anmoder om at endringer i ruspolitikken bør sikre at de ulike institusjoners samfunnsoppdrag ikke blir utydelig på dette området selv om overordnet hensikten med en eventuell lovendringene kan være i tråd med felles interesser

Økonomiske konsekvenser

Utdrag fra utredningen:

Det er ikke mulig for utvalget å beregne de økonomiske konsekvensene for kommunene av utvalgets forslag. Den faktiske økningen i saksmengden vil i stor grad avhenge av politiets og påtalemyndighetens prioriteringer. På bakgrunn av innspill utvalget har mottatt fra KORUS, HelseDirektoratet og enkelte kommuner, legger utvalget til grunn at det er betydelig ledig kapasitet i de rådgivende enhetene per i dag. Dette varierer nok likevel mellom kommunene, blant annet avhengig av hvordan kommunene har valgt å organisere enhetene. Hvorvidt kapasiteten er tilstrekkelig til å håndtere den økte saksmengden er det ikke mulig å vurdere samlet for alle kommuner. Utvalget antar at kommunene i stor grad vil være i stand til å håndtere en økt saksmengde innenfor gjeldende økonomiske rammer, men at dette vil variere mellom kommuner. Utviklingen i saksmengde og saksbehandlingstid bør overvåkes av helsemyndigheten

Uttalelse fra ungdommens bystyre:

Ungdommens bystyre sitt arbeidsutvalg brukte lang tid på denne saken, vi erkjenner at det er en kompleks sak med mange hensyn. Først og fremst vil vi påpeke at vi er imot at unge skal ruse seg, og vi ser veldig tydelig at det er en økende utfordring blant oss.

Samtidig som vi har statistikk, mener vi det er mørketall på denne problematikken. Vi opplever en normalisering rundt det å ruse seg og dette anser vi som skremmende. Bruk av rusmidler blant unge skal ikke defineres som kriminelle handlinger, men heller et rop om hjelp i vår mening.

I saker hvor ungdom under 18 skal bli konfrontert med rus har vi en del anbefalinger til hva som er viktig å tenke på;

Vi opplever at ungdommer generelt har fått mindre respekt for politiet etter at de ble fratatt en del av makten til å kunne ransake. Likevel verdsetter vi ordningen med en slags «forsvarsperson» til ungdommen. Selv om en del fortsatt har tillit til politiet, har det vært uheldige saker hvor politiet har misbrukt makten til å sjekke ungdommene. Det er veldig viktig at ungdommer er godt informert om hvilke rettigheter de har, både når det gjelder hva de kan nekte for og hva konsekvenser av handlingene dems er. Om politiet er rette person til å informere om disse rettighetene der det oppstår aktuelle situasjoner, er vi kritiske til. Derfor kunne det vært fint om ungdommene som skulle testes hadde fått med seg en trygg voksen på sin side, noen som fortalte hvilke rettigheter de har og står som en andre person til å vurdere om det er nødvendig å sjekke. Da understreker vi at dette bør være en voksen som er fysisk tilstede, ikke kun over telefonen. Og det bør være en voksen med kompetanse innenfor juss, men også noen som har fått god opplæring i hvordan man gjenkjenner typiske rus symptomer. Uavhengig av dette syns vi at det er veldig positivt at opplæringen om dette også blir mer prioritert for politiet.

Ikke bare er det viktig med en trygghetsperson for de unge, men selve prosessen med ransakingen er utrolig viktig å ha forhåndsbestemt. Blant annet er omgivelsene veldig avgjørende for villigheten til å samarbeide med politiet i tilfeller der ungdommene må sjekkes. Bli ungdommen konfrontert på et offentlig sted, i nærheten av venner, på en fest eller på en plass der det synes for andre kan de bli mer opptatt av det enn å samarbeide. Selv ungdommer som ikke har ruset seg vil kanskje nekte å oppgi spyttprøve, kun fordi det setter dem i dårlig lys. Derfor vil vi at det skal være en klar prosedyre for hvordan man gjennomfører slike samtaler og tester, mest for å beskytte ungdommen mot uønsket oppmerksomhet.

Vi er enig i at det bør være en form av konsekvenser for ungdommene som ruser seg, men er tydelige på at det ikke skal være straff. Det vi er kritiske til ved det nye forslaget er mengden og kvaliteten på disse samtalene som vil bli gjennomført der ungdommer blir pålagt til oppmøte. Vi mistenker at det å kun informere ungdommene om hvilke fysiske konsekvenser rusmidler har og hvilken effekt på omgivelsene ikke er nok. Mange av ungdommene som ruser seg har ulike utfordringer i livene sine, og vi synes det ville vært nyttig å grave i disse og ha en samtale om bakgrunnen til at de ruset seg. I tillegg anser vi 1-3 pålagte møter som for lite, selv om vi vet det er ressurskrevende. Ungdommene vil lite sannsynlig rekke å få tillit til en voksen på så kort tid, og behøver nok tettere og mer oppfølging. Dette mener vi kan forebygge at en del ungdom prøver rusmidler gjentatte ganger. Det kan også føre til at man får fanget opp utfordringene som ligger til grunn, som f.eks. Vanskelige relasjoner til foreldre, psykiske lidelser eller andre ting som er viktig at ungdommen får tilstrekkelig hjelp til.

Det som blir tilbudt av hjelp til ungdommene som ruser seg er veldig avgjørende for tilliten til systemet og politiet videre. I sammenheng med det, lurer vi også på hva som skjer når ungdommene fyller 18. Om de går videre til å måtte betale bot eller vurderes som rusmisbrukere er veldig omfattende å definere. Hva skjer med den aldersgruppen som er mellom 18-25, hvor de ikke nødvendigvis prøver rusmidler for gøy, men ikke er tunge rusmisbrukere heller?

Selv om vi mener alle punktene ovenfor er svært viktige for å kunne ivareta ungdommene samtidig som vi setter rammer, vil vi understreke at vi tydelig mener at ressursene vi bruker i dag på politiet ift. Rusmidler og straff bør prioriteres om. Det er

*veldig viktig for oss at de som selger rusmidlene blir tatt og straffet, fremfor at det skaper problemer for de menneskene som bruker rusmidler til personlig bruk.
Si til slutt: ressurser må prioriteres om.*

For rusmiddelavhengige som ikke aktivt mottar hjelp, kan det være hensiktsmessig at påtaleunntatelsen gjøres betinget med pålegg om oppmøte hos rådgivende enhet for russaker som særvilkår, slik at disse kan sluses inn i hjelpeapparatet

Konklusjon (jf. forslag til vedtak)

Formannskapet vedtar forslag til hørings svar på NOU 2024:12 om håndheving av mindre narkotikaovertridelser

Punkt 43/24: Saksfremstilling - hørings svar - Nye regler om fysisk inngrep i opplæringsloven

Bilag

Oppsummering hørings svar skolene

Dato 17. september 2024
Saksnr.: 2023015532-6
Saksbehandler Silje Årnes Lauvrak
Godkjent av Kristin Eidet Robstad

Saksgang
Oppvekstutvalget

Møtedato
24.09.2024

Saksfremstilling - hørings svar - Nye regler om fysisk inngrep i opplæringsloven

Forslag til vedtak

[Oppvekstutvalget vedtar kommunedirektørens forslag til hørings svar på nye regler om fysisk inngrep i opplæringsloven.](#)

Sammendrag

Stortinget vedtok 09.06.23 ny opplæringslov, som trådte ikraft 01.08.24. I kap. 13 ble det inntatt nye regler om skadeavvergende tiltak og bruk av fysisk inngripen mot elever.

Nåværende opplæringslov § 13-4 åpner for at ansatte kan gripe inn fysisk i fire ulike tilfeller; dersom det er nødvendig for å avverge at en elev

- krenker en person fysisk
- utsetter seg selv for fysisk fare
- skader eiendom, eller
- utviser adferd som er sterkt fornedrende for eleven selv.

De fysiske inngrepene må videre være egnet for å hindre eller avgrense skaden, og de skal være så få og kortvarige og skånsomme som mulig.

Kunnskapsdepartementet sendte den 21.06.24 ut på høring forslag til å utvide av § 13-4. Forslaget innebærer at ansatte kan gripe inn for å avverge at en elev:

- krenker en person psykisk
- ødelegger eller vesentlig forstyrrer undervisningen for andre elever

Kommunedirektøren støtter lovforslaget.

Vedlegg:
Oppsummering hørings svar skolene

Saksutredning

Bakgrunn for saken

Stortinget vedtok 09.06.23 ny opplæringslov, som trådte ikraft 01.08.24. I kap. 13 ble det inntatt nye regler om skadeavvergende tiltak og bruk av fysisk inngripen mot elever.

Nåværende opplæringslov § 13-4 åpner for at ansatte kan gripe inn fysisk i fire ulike tilfeller, dersom det er nødvendig for å avverge at en elev;

- krenker en person fysisk
- utsetter seg selv for fysisk fare
- skader eiendom, eller
- utviser adferd som er sterkt fornedrende for eleven selv.

De fysiske inngrepene må videre være egnet for å hindre eller avgrense skaden, og de skal være så få og kortvarige og skånsomme som mulig.

Reglene åpner ikke for å gripe inn fysisk for å avverge situasjoner som ikke innebærer fysiske krenkelser. Reglene omfatter med andre ord ikke psykiske krenkelser som for eksempel trakassering, diskriminering eller mobbing. Reglene åpner heller ikke for å gripe inn fysisk for å avverge av at en elev ødelegger eller forstyrrer undervisningen for andre elever.

Departementet viser til at ansatte i skolen befinner seg i en særegen situasjon som stiller høye krav til å oppfylle barns rett til opplæring og beskytte elever mot alle former for vold. Barn har plikt til grunnskoleopplæring og en rett til videregående opplæring. Dersom en elev krenker en annen psykisk, vil dette kunne gi skadevirkninger hos den som blir utsatt for dette, både og kort og lang sikt. Dersom en elev vesentlig forstyrrer undervisningen, vil dette gå utover opplæringen til de andre elevene, særlig dersom dette er gjentagende. Departementet mener det er behov for å styrke de ansatte i skolen sin verktøykasse med en avgrenset hjemmel til å gripe inn fysisk i de nevnte situasjonene.

Kunnskapsdepartementet sendte derfor den 21.06.24 ut på høring forslag til å utvidelse av § 13-4. Forslaget innebærer at ansatte skal kunne gripe inn for å avverge at en elev:

- krenker en person psykisk (f.eks mobbing, trusler og trakkasering)
- ødelegger eller vesentlig forstyrrer undervisningen for andre elever

Forslag til ny § 13-4 lyder:

§ 13-4 Fysiske inngrep for å avverje skade m.m.

Tilsette i skolen, leksehjelpa og skolefritidsordninga kan, når andre tiltak ikkje er tilstrekkelege, gripe inn fysisk mot elevar for å avverje at eleven

- a. krenkjer ein person eller utsett seg sjølv for fysisk fare*
- b. skader eigedom*
- c. viser ei åtferd som er sterkt fornedrande for eleven sjølv*
- d. vesentleg forstyrrer opplæringa til andre elevar*

Det fysiske inngrepet kan ikkje gå lenger enn nødvendig og må stå i rimeleg forhold til dei interesser som skal ivaretas.

Handlinger som er allment aksepterte i samhandlinga mellom vaksne og barna det har omsorg for, skal ikkje reknast som fysiske inngrep etter denne føresegna.

Administrasjonen har hatt ute en spørreundersøkelse til skolen. (Se vedlegg.) Enkelte av skolene har også involvert elevrådet. Spørreundersøkelsen viser at det forekommer fysisk inngrep i de nevnte tilfellene på flertallet av skolene. De fleste av skolene støtter høringsforslaget, da det anses nødvendig i enkelte tilfeller for å sikre et trygt og godt skolemiljø for elevene.

Administrasjonen har også forelagt høringen for ungdommens bystyret. Ungdommens bystyret har ikke avgitt uttalelse til administrasjonen, men vil vurdere å sende inn eget høringssvar direkte.

Høringssvar fra Kristiansand kommune

Kristiansand kommune setter pris på muligheten til å gi innspill til det foreslåtte endringsforslaget i opplæringsloven § 13-4. Kommunen ønsker å uttrykke sine synspunkter og bekymringer knyttet til forslaget.

Generelle kommentarer

Departementet legger til grunn at fysisk inngripen ved psykiske krenkelser og der elever vesentlige forstyrrer undervisningen foregår i dag. Dette er i samsvar med tilbakemeldinger også Kristiansand kommune har fått fra skolelederne i forbindelse med denne høringen. Begrunnelsen for at det i enkelte tilfeller gripes inn er i hovedsak ivaretagelse av andre elevers rettigheter, særlig trygt og godt skolemiljø.

Kristiansand kommune støtter departementets vurdering i at tydelige regler for når fysisk inngripen i disse tilfellene kan anvendes, vil kunne styrke både elevers og læreres trivsel og rettssikkerhet.

En fare ved å utvide bestemmelsen til å omfatte flere forhold, er imidlertid at det kan sende signaler som bidrar til å legitimere økt bruk av fysisk inngripen, også utover tilfellene som loven er ment å omfatte. Som departementet viser til er det erfaringer med at opplæringslovens regler kan være vanskelig å tolke for skoleansatte, noe som kan øke faren for at fysisk inngripen kan forekomme ved «krenkelser» og «forstyrrelser», uten at de øvrige vilkårene som f.eks vesentlig, nødvendighet, forholdsmessig mm. er vurdert tilstrekkelig.

Kristiansand kommune vil derfor særlig påpeke viktigheten av at det utarbeides veiledning og støttemateriell for skolene. For å følge med på at det ikke utvikler seg uønsket praksis i etterkant av lovreguleringen, mener Kristiansand kommune at lovendringen i kap. 13 også bør følges opp med følgeforskning. Det vil kunne avdekke negative følger av lovgivningen og gi mulighet til en eventuell justering av loven dersom barnets beste tilsier det.

Særlig om fysisk inngrep ved psykiske krenkelser

Som Kristiansand kommune også påpekte i forrige høring mener vi det fysiske inngrepets lovlighet bør vurderes uavhengig av om handlingen det gripes inn mot er fysisk eller psykisk, så lenge skadepotensialet kan være like stort. Dette mener vi også mer forenlig med straffelovens nødvergeregler, hvor det stilles vilkår om at man griper inn for å avverge et ulovlig angrep.

Vilkåret om at handlingen ikke kan avverges gjennom andre tiltak, samt at det må stå i et rimelig forhold til de interesser som skal ivaretas vil uansett i de fleste tilfeller tilsi at fysisk inngrep ikke kan benyttes overfor psykiske krenkelser, og at det vil være en høyere terskel for å gripe inn enn ved fysiske krenkelser.

Kristiansand kommune støtter på bakgrunn av dette departementets forslag om ikke å skille på psykiske og fysiske krenkelser.

Særlig om fysisk inngrep der elever vesentlig forstyrrer undervisningen

Departementet mener at forstyrrelser og uro som hovedregel må håndteres med en faglig-pedagogisk tilnærming, og ikke ved å bruke fysisk inngripen. Kristiansand kommune er enig i dette. Slik vi vurderer er ikke bruk av fysisk inngripen i klasserommet svaret på utfordringer der elever ødelegger eller forstyrrer opplæringen til en eller flere elever.

Kristiansand kommune støtter likevel departementet i at fysisk inngripen i enkelte fastlåste situasjoner vil kunne være et supplement til en god faglig pedagogisk tilnærming. I tråd med departementets vurdering mener vi at terskelen for å gripe inn der elever vesentlig forstyrrer opplæringen skal være svært høy. Vilkåret om at andre tiltak ikke skal være tilstrekkelig, samt at inngrepet må stå i et rimelig forhold til de interesser som skal ivaretas, mener vi vil innebære at bestemmelsen kun unntaksvis vil kunne komme til anvendelse. For å sikre riktig lovanvendelse mener vi det er særlig viktig at det utarbeides nasjonale veiledere og støttemateriell, og at skoleansatte får tilstrekkelig opplæring.

I tidligere høringsnotat har departementet også påpekt at terskelen for å gripe inn fysisk skal være høyere ved gjentatte hendelser. Kristiansand kommune mener dette særlig gjør seg gjeldene i tilfeller der elever vesentlig forstyrrer undervisningen, og at det i veiledningsmaterieill må vektlegges at skolen i slike tilfeller får et særlig ansvar for å forebygge nye tilfeller gjennom undersøkelser og tiltak knyttet til skolemiljø og tilrettelagt opplæring.

Konklusjon (jf. forslag til vedtak)

[Oppvekstutvalget vedtar kommunedirektørens forslag til hørings svar på nye regler om fysisk inngrep i opplæringsloven.](#)

Punkt 44/24: Høringssvar inntaksmodeller for videregående skoler i Agder.

Bilag

2024015513-1 Høringsdokument - utredning av inntaksmodeller for videregående opplæring i Agder 4021535_1_1

2024015513-1 VS_ Høring - Utredning av inntaksmodeller for videregående skoler i Agder 4021534_1_1

Dato 17. september 2024
Saksnr.: 2024015513-2
Saksbehandler Eivind Eikeland
Godkjent av

Saksgang

Ungdommens bystyre - arbeidsutvalget
Oppvekstutvalget
Formannskapet

Møtedato

24.09.2024
24.09.2024
09.10.2024

Hørings svar inntaksmodeller for videregående skoler i Agder.

Forslag til vedtak

[Kristiansand kommune støtter fylkesdirektørens forslag til inntaksmodell 2B: Nærskoleprinsipp med videresøk på utdanningsprogram i Kristiansand kommune.](#)

Sammendrag

I Agder er det i dag har vi fritt skolevalg med nærskoleprinsippet. Dette betyr at elevene som bor i Kristiansand kommune kommer inn på en videregående skole i Kristiansand, og ikke en hvilken som helst skole i hele Agder. Modellen har ført til at flere Vg1-elever med lave karakterer ikke kommer inn på sitt førstevalg, sammenlignet med Agder for øvrig. De siste årene har trenden vært at mange elever søker seg sentrumsskolene, mens randskolene har ledig kapasitet. Dette har ført til store forskjeller mellom skolene og lengre reisevei for elevene med lavest karakterer.

Fylkeskommunedirektøren ønsker innspill til fire ulike inntaksmodeller. Kristiansand kommune støtter inntaksmodell 2B, nærskoleprinsipp med videresøk på utdanningsprogram i Kristiansand kommune. Vi mener dette fremmer valg basert på interesser, og til en bedre utnyttelse av kapasiteten ved de videregående skolene.

Vedlegg:

Saksutredning

Bakgrunn for saken

Det er i prinsippet fritt skolevalg i Agder i dag, altså poengbasert inntak. Mange tror at fritt skolevalg betyr at hver elev kan velge hvilken skole de vil gå på, men dette er ikke tilfelle for elevene med lavest karakterer.

I Kristiansandsregionen har vi i dag en modell som kalles for nærskoleprinsippet, for å unngå lang reisevei for mange elever.

De siste årene har det utviklet seg et søkemønster hvor stadig flere elever grad trekker til sentrumsskolene, mens færre søker seg til randskolene.

Konsekvensene av dette er mange. Blant annet får færre Vg1-elever i Kristiansand oppfylt sitt førsteønske enn i Agder for øvrig og de elevene med lavest karakterer får lengst reisevei.

Høringsfristen er satt til 3. oktober, men Kristiansand kommune har fått utsatt frist til 11. oktober.

Utredning og konsekvenser

I Kristiansandsregionen har vi de fem fylkeskommunale videregående skolene Kristiansand Katedralskole Gimle, Kvadraturen videregående skole, Tangen videregående skole, Søgne videregående skole og Vågsbygd videregående skole. KKG, Kvadraturen og Tangen omtales gjerne som «sentrumsskoler», og har i dag stor tilgang på søkere. Søgne og Vågsbygd har ledig kapasitet og omtales som gjerne som «randskoler». I tillegg har vi noen elever som søker til Vennesla videregående skole, og de private skolene Blå Kors videregående skole Øvrebø, Oasen videregående skole og Akademiet videregående skole. Flere av skolene har overlappende tilbud. Mange elever søker seg til sentrumsskolene på bekostning av randskolene. Dette fører til noen uheldige konsekvenser i storregionen Kristiansand, som segregering mellom skoler, at færre Vg1-søkere får innfridd sitt førsteønske og lang reisevei.

De kommende årene vil elevkullene være store i Kristiansandsregionen, og kapasiteten ved alle de videregående skolene bør utnyttes. Det vil være viktig å utnytte de videregående skolene best mulig, for å gi et best mulig tilbud til flest mulig elever.

Agder Fylkeskommune foreslår følgende inntaksmodeller:

- Modell 1: Fritt skolevalg - poengbasert inntak
- Modell 2: Nåværende modell - nærskoleprinsippet
- Modell 2B: Nærskoleprinsipp med videresøk på utdanningsprogram i Kristiansand kommune
- Modell 3: Fritt skolevalg med 3 inntaksregioner

Kommentar til modell 1: Fritt skolevalg – poengbasert inntak

Noen elever er positive til denne modellen. Blant annet kan elever lengst vest i fylket søke seg til Mandal videregående skole. Det mest negative med modellen er imidlertid at det får store konsekvenser for elevene med lavest karakterer.

Disse kommer ikke inn på sitt førstevalg eller kan oppleve å få lang reisevei. Konsekvensen blir antakelig enda lavere motivasjon og økt frafall i denne elevgruppen.

Kommentar til modell 2: Nåværende modell - nærskoleprinsippet:

Mange elever er fornøyd med dagens modell fordi de oppfatter at elevene som ønsker det kan søke seg inn til sentrum. Men også her rammes elevene med lave karakterer. For eksempel kan de oppleve å ikke komme inn på det yrkesfaget de ønsker, men må i stedet ta et studiespesialiserende tilbud. Denne modellen har også ført til store forskjeller mellom skolene. En del elever søker seg for eksempel kun til utdanningsprogrammene på KKG, fordi de foretrekker denne skolen. Valg etter interesse blir underordnet.

Kommentar til modell 2B: Nærskoleprinsipp med videresøk på utdanningsprogram i Kristiansand kommune:

Kommunedirektøren anser denne modellen for å være effektiv for å motvirke tendensene vi har sett i de senere årene; at elevene velger skole framfor utdanningsprogram.

Denne modellen legger til rette at eleven må velge utdanningsprogram framfor skole, noe som kommunedirektøren anser som både viktig og riktig. Ved å legge større vekt på utdanningsprogram framfor skole, vil det føre til riktigere valg utfra elevenes interesser, og til økt motivasjon og gjennomføring.

I dag er det for eksempel en del elever som ønsker å ta studiespesialisering på KKG. Her er karaktersnittet svært høyt. For å «sikre» at de kommer inn på KKG, søker elevene Helse- og oppvekst og Salg, service og reiseliv. Mange av disse elevene planlegger å gå påbygg og kommer ikke til å ta fagbrev. Karaktersnittet blir dermed svært høyt, også på de yrkesfaglige utdanningsprogrammene på KKG. Det blir derfor vanskelig for elevene med de laveste karakterene å komme inn, og dette er elever som i utgangspunktet ønsker å ta fagbrev, som vi trenger på Agder.

Med modell 2B vil elever som velger studiespesialisering, blir fordelt på flere skoler, noe som er en fordel. I dag har vi alt for mye uutnyttet kapasitet på Vågsbygd og Søgne videregående skoler. Denne modellen vil utnytte kapasiteten bedre, noe som er spesielt viktig de to neste årene, med store elevkull i Kristiansand.

Kommentar til modell 3: Fritt skolevalg med 3 inntaksregioner:

Denne modellen fører ikke til store endringer i Kristiansand.

Uttalelse fra rådene

Ungdommens bystyre arbeidsutvalget vil behandle saken i møte 24.09.2024. Vedtaket vil følge saken til behandling i formannskapet.

Barn og unges interesser

Kommunedirektøren har bedt om innspill fra skolene, og rektor og/eller rådgiver ved den enkelte skole har hentet innspill fra elevene. Sju skoler har kommet med innspill til høringen. Mange ønsker å beholde dagens modell, men flertallet ønsker modell 2B, nærskoleprinsippet med videresøk på utdanningsprogram i Kristiansand kommune. Begrunnelsen er at valg av utdanningsprogram basert på interesser bør gå foran valg av skole.

Klima- og miljøkonsekvenser

Kommunedirektøren mener at modell 1, fritt skolevalg – poengbasert inntak, fører til lang reisevei og dermed får negative konsekvenser for klima og miljø. Kommunedirektøren mener at modell 2B, nærskoleprinsippet med videresøk på utdanningsprogram i Kristiansand kommune, kan føre til noe kortere reisevei for flere elever, enn dagens modell, og dermed lavere utslipp. Det er imidlertid uansett snakk om korte avstander i Kristiansand kommune.

Vurdering

Kommunedirektøren mener at modell 2B, nærskoleprinsipp med videresøk på utdanningsprogram i Kristiansand kommune er den beste modellen. Modellen ivaretar prinsippet om at elevene bør velge utdanningsprogram framfor skole. På sikt mener vi også dette vil føre en utjevning av forskjellen mellom skolene.

Konklusjon (jf. forslag til vedtak)

Kristiansand kommune støtter fylkesdirektørens forslag til inntaksmodell 2B: Nærskoleprinsipp med videresøk på utdanningsprogram i Kristiansand kommune.

Punkt 45/24: Høringssvar: Fireårig tilbudsstruktur for videregående skoler i Agder – skoleåret 2025/26 – 2027/28

Bilag

Vedtak , 08102024, Sak 60/24, Høringssvar: Fireårig tilbudsstruktur for videregående skoler i Agder – skoleåret 2025/26 – 2027/28

2024015512-1 Høringsdokument – 4-årig tilbudsstruktur for videregående skoler i Agder - skoleå 4021525_1_1

2024015512-1 Oversikt over aktive deltakere VOV - fordelt på fag 4021528_1_1 (1)

2024015512-1 Rapport -Ståstedsanalyse skoler Kristiansandsregionen 2024 4021529_1_1 (1)

2024015512-1 Tabell - Alle tilbud sortert på skole 2025-2026 4-årig plan 4021526_1_1 (1)

2024015512-1 Tabell - Alle tilbud sortert på utdanningsprogram 2025-2026 4-årig plan 4021527_1_1 (1)

2024015512-1 VS_ Høring_ Fireårig tilbudsstruktur for videregående skoler i Agder 4021524_1_1

Dato 17. september 2024
Saksnr.: 2024022179-1
Saksbehandler Eivind Eikeland
Godkjent av

Saksgang

Ungdommens bystyre - arbeidsutvalget
Oppvekstutvalget
Formannskapet

Møtedato

24.09.2024
24.09.2024
09.10.2024

Hørings svar: Fireårig tilbudsstruktur for videregående skoler i Agder – skoleåret 2025/26 – 2027/28

Forslag til vedtak

Kristiansand kommune støtter fylkesdirektørens forslag til fireårig tilbudsstruktur for videregående skoler i Agder – skoleåret 2025/26 – 2027/28.

Kristiansand kommune støtter forslaget om å flytte påbygg fra sentrumsskolene til Søgne og Vågsbygd vgs, samt forslaget om å styrke det studiespesialiserende tilbudet ved Søgne og Vågsbygd vgs.

Sammendrag

Kommunedirektøren har tillit til at det er gjort en grundig analyse av behov og at utdanningstilbudet er riktig dimensjonert. Agder har stort behov for fagarbeidere, og kommunedirektøren er opptatt av at tilbudsstrukturen tilpasses dette behovet.

Innsøking til Vg1 og elevtall vil nå toppen i skoleåret 2025/26 og de videregående skolene i Kristiansandsregionen vil ha sprengt kapasitet. Etter dette vil elevtallet i Agder synke, med unntak av Kristiansand og delvis Vennesla.

Overgangen til modulbasert opplæring for voksne og ny opplæringslov, vil kunne redusere eller endre kapasitetsbehovet på noen av skolene.

I forslaget til tilbudsstruktur for skoleårene 2025/26 – 2027/28 er det foretatt noen endringer i forhold til skoleåret 2024/25. Kommunedirektørens vurdering er at endringene er nødvendige for å endre søkemønsteret vi ser i Kristiansand i dag, og for å utnytte kapasiteten ved randskolene på en bedre måte enn tidligere.

Kommunedirektøren støtter forslaget om å flytte påbygg ut til randskolene, for å gi plass til at flere i Vg1 får plass på sitt førstevalg.

Kommunedirektøren støtter også forslaget om å styrke de studiespesialiserende tilbudene til randskolene, for å trekke flere elever til Søgne og Vågsbygd videregående skoler.

Vedlegg:

Saksutredning

Bakgrunn for saken

I Fylkeskommunedirektørens forslag til tilbudsstruktur for skoleårene 2025/26 – 2027/28 er det foretatt noen endringer i forhold til skoleåret 2024/25.

I Kristiansandsregionen har vi de fem fylkeskommunale videregående skolene Kristiansand Katedralskole Gimle, Kvadraturen videregående skole, Tangen videregående skole, Søgne videregående skole og Vågsbygd videregående skole. KKG, Kvadraturen og Tangen omtales gjerne som «sentrumsskoler», og har i dag stor tilgang på søkere. Søgne og Vågsbygd har ledig kapasitet og omtales som gjerne som «randsskoler». I vår region har vi i tillegg Vennesla videregående skole, og de private skolene Blå Kors videregående skole Øvrebø, Oasen videregående skole og Akademiet videregående skole. Flere av skolene har overlappende tilbud. Mange elever søker seg til sentrumsskolene på bekostning av randsskolene. Dette fører til noen uheldige konsekvenser i storregionen Kristiansand, som segregering mellom skoler, at færre Vg1-søkere får innfridd sitt førsteønske og lang reisevei.

Høringsfristen er satt til 3. oktober, men Kristiansand kommune har fått utsatt frist til 11. oktober.

Utredning og konsekvenser

Agder har stort behov for fagarbeidere, både på kort og lang sikt, spesielt innenfor Helse- og oppvekstfag, men også innen Elektro- og datateknologi, Teknologi- og industrifag, Bygg- og anleggsgfag, Restaurant- og matfag, Salg, service og reiseliv, Informasjonsteknologi- og medieproduksjon, og Frisør, blomster, interiør og eksponeringsdesign. Kommunedirektøren støtter at tilbudsstrukturen tilpasses dette behovet.

Det forutsettes at fylkeskommunedirektørens forslag til endringer i tilbudsstrukturen er justert etter den forventede utviklingen i elevtallet, arbeidsmarkedet og næringslivets behov, samt etter innspill og samarbeid mellom de videregående skolene og utdanningsavdelingen i fylkeskommunens administrasjon. Innsøking til Vg1 og elevtall vil nå toppen i skoleåret 2025/26 og de videregående skolene i Kristiansandsregionen vil ha sprengt kapasitet. Etter dette vil elevtallet synke i Agder generelt, men lite i Kristiansand og delvis i Vennesla.

Overgangen til modulbasert opplæring for voksne, vil kunne redusere eller endre kapasitetsbehovet på noen av skolene. Ny opplæringslov som trådte i kraft 1. august 2024, vil gi økt kapasitetsbehov. Siden loven gir utvidet rett til videregående opplæring, utvidet rett til omvalg og rett til yrkesfaglig rekvalifisering, vil det antakelig gi størst økning i kapasitetsbehov på yrkesfag.

Det vil være viktig å utnytte de videregående skolene best mulig, for å gi et best mulig tilbud til flest mulig elever. Kommunedirektøren støtter forslaget om å

flytte påbygg ut til randsskolene, for å gi plass til at flere i Vg1 får plass på sitt førstevalg. Samtidig er vi bekymret for at dette kan føre til økt frafall på påbygg på grunn av manglende motivasjon. På den andre siden kan det også stimulere til at flere velger å fullføre fagbrevet framfor å ta påbygg.

Kommunedirektøren er positiv til forslaget om å styrke det studiespesialiserende tilbudet ved randsskolene, for å trekke flere elever til Søgne og Vågsbygd videregående skoler og utnytte denne kapasiteten bedre.

Kommunedirektøren vurderer at det er fornuftig med en fireårig plan, som revideres årlig, for å sikre kontinuitet og en viss grad av forutsigbarhet. Videre synes det fornuftig å redusere/avvikle planlagte yrkesfagtilbud med påbygg, slik som helse og elektro med studiespesialisering, for å redusere kostnader.

Uttalelse fra rådene

Ungdommens bystyre arbeidsutvalget behandler saken i møte 24.09.2024. Vedtaket vil følge saken til behandling i formannskapet.

Barn og unges interesser

Sju skoler har kommet med innspill til høringen. Skolene melder at det er vanskelig for dem å mene noe om dette, og i store trekk støtter de fylkeskommunedirektøren sitt forslag om tilbudsstruktur, og fordelingen av elevplasser og programområder mellom de videregående skolene.

To av skolene er negative til å flytte påbygg til randsskolene, mens fem er positive fordi flere Vg1-elever med dette vil få sitt førstevalg innfridd. Det uttrykkes bekymring for økt frafall på påbygg.

Det uttrykkes stor støtte for å øke tilbudet innen studiespesialisering ved randsskolene Vågsbygd og Søgne vgs.

Vurdering

Kommunedirektøren har tillit til at det er gjort en grundig analyse og at utdanningstilbudet er riktig dimensjonert. Fylkeskommunedirektørens forslag til endringer i tilbudsstrukturen er justert etter den forventede utviklingen i elevtallet, arbeidsmarkedet og næringslivets behov, samt etter innspill og samarbeid mellom de videregående skolene og utdanningsavdelingen i fylkeskommunens administrasjon. Det er viktig utnytte kapasiteten til alle de videregående skolene i Kristiansandsregionen, også randsskolene, for å gi et tilfredsstillende utbytte og dekke arbeidslivets behov.

Konklusjon (jf. forslag til vedtak)

Kommunedirektøren støtter fylkesdirektørens forslag til fireårig tilbudsstruktur for videregående skoler i Agder – skoleåret 2025/26 – 2027/28.

Kommunedirektøren støtter forslaget om å flytte påbygg fra sentrumsskolene til Søgne og Vågsbygd vgs, samt forslaget om å styrke det studiespesialiserende tilbudet ved Søgne og Vågsbygd vgs.

Punkt 46/24: Kvalitetsmeldingen for oppvekst 2023 saksframlegg

Bilag

Kvalitetsmeldingen for oppvekst 2023

Dato 17. september 2024
Saksnr.: 2024021262-1
Saksbehandler Eivind Eikeland
Godkjent av Kristin Eidet Robstad
Camilla Bruno Dunsæd

Saksgang

Ungdommens bystyre - arbeidsutvalget

Oppvekstutvalget
Bystyret

Møtedato

24.09.2024
30.10.2024

Kvalitetsmeldingen for oppvekst 2023 saksframlegg

Forslag til vedtak

[Kvalitetsmeldingen for oppvekst 2023 tas til orientering](#)

Sammendrag

Kvalitetsmeldingen for 2023 oppsummerer status innenfor oppvekstområdet. Meldingen vurderer arbeidet som er gjort innenfor ulike utviklingsområder, og retter samtidig blikket fremover for å se hvordan vi kan lykkes best mulig med arbeidet vårt innenfor de vedtatte strategier.

Meldingen innledes av en overordnet del som kortfattet beskriver kommunalområdets mål, verdigrunnlag og strategier som er vedtatt i kommuneplanens samfunnsdel og strategiplan for oppvekst. Deretter tar meldingen for seg utviklingstrekk innenfor satsingsområdene inkluderende og mangfoldig, skapende og kompetent og attraktiv og miljøvennlig. Tilstandsrapportene for barnehage og skole inneholder vurdering av måloppnåelse innenfor nasjonale sektormål og lokale retningsmål og periodemål. Videre presenteres aktiviteter og resultater i 2023, orientering om styring og ledelse, samt vurdering av fremtidsutsikter.

Vedlegg:

Kvalitetsmeldingen for oppvekst 2023

Saksutredning

Bakgrunn for saken

Kvalitetsmeldingen for 2023 oppsummerer status i kommunalområdet oppvekst og rapporterer i hovedsak på nasjonale sektormål og lokale mål fra strategiplan for oppvekst «Sterkere sammen for barn og unge». Meldingen gir en status på arbeidet innenfor ulike utviklingsområder, og retter samtidig blikket fremover for å se hvordan vi kan lykkes best mulig med arbeidet vårt innenfor de vedtatte strategier.

Oppdraget til oppvekst krever bred samhandling og oppbyggingen av og innholdet i kvalitetsmeldingen gjenspeiler dette. Kvalitetsmeldingen inneholder også tilstandsrapporter for barnehage og skole. Tilstandsrapporten for barneverntjenesten inngikk i 2022 som en del av kvalitetsmeldingen, men er nå tatt ut som en egen melding ettersom barneverntjenesten dekker hele Kristiansandregionen og meldingen skal behandles politisk i alle kommunene i regionen.

Kvalitetsmeldingen skal være noe mer enn en vanlig tilstandsrapport, den skal vise utviklingstrekk, hvilke utfordringer kommunalområdet står overfor og hva som bør prioriteres for at vi kan nå oppsatte mål. For å beskrive og vurdere kvalitet på en god måte er kvantitative data supplert med praksisfortellinger som skal bidra til å fange opp den kompleksitet og dynamikk som kjennetegner arbeidet i barnehage, skole og barne- og familietjenestene.

Uttalelse fra rådene

Vedtak fra ungdommens bystyre - arbeidsutvalget følger saken til behandling i bystyret.

Vurdering

Kvantitative data og kvalitativ informasjon forteller oss at de fleste barn og unge har en god oppvekst i Kristiansand. Elevundersøkelsen og læringsresultater viser at de fleste elever trives godt på skolen og at mange har godt utbytte av opplæringen. Foreldreundersøkelsen viser at foreldre er tilfredse med barnehagetilbudet og oppgir i større grad at barnet trives i barnehagen enn landssnittet. Statistikk viser at stadig flere elever fra Kristiansand gjennomfører videregående opplæring, og gjennomføringen er bedre enn i mange andre kommuner og regioner.

Samtidig vet vi at det er mange barn og unge som ikke finner sin plass innenfor fellesskapet, og vi ser noen utviklingstrekk som er bekymringsfulle.

Elevundersøkelsene som ble fra 2022 og 2023 viser at andelen barn og unge som opplever mobbing har økt kraftig både på mellomtrinnet og på ungdomstrinnet. Mange barn og unge opplever også usikkerhet rundt fremtiden og kjenner på forventninger om å prestere og være vellykket. Det er også for mange barn og unge som ikke har et godt nok utbytte av opplæringen, og som

derfor står i fare for å ikke klare å gjennomføre videregående opplæring og senere kunne ta del i arbeids- og samfunnsliv.

På tross av at kommunen har de siste årene har vært gjennom en krevende periode med pandemi, usikkerhet knyttet til kommunedeling og stadig trangere økonomiske rammer, forteller informasjon fra kvantitative data og møtet med praksis oss at det gjøres mye bra arbeid innenfor oppvekstfeltet. Vi har klart å opprettholde et godt tilbud, og kontinuerlig vært i utvikling der vi ser at oppgaver løses på nye og mer hensiktsmessige måter enn før.

Vi ser likevel at det ennå er variasjoner mellom enheter og internt i enheter, og variasjonene i læringsresultater i skolene samvarierer i stor grad med elevenes sosioøkonomiske bakgrunn. Vi vet også at vi må bedre den tverrfaglige samhandlingen og lykkes med å sette innsatsen inn tidligere for å sikre at alle barn, unge og familier får riktig støtte og hjelp på riktig tidspunkt.

Vi møter nå stadig vanskeligere og mer komplekse utfordringer som vi skal løse innenfor stadig trangere økonomiske rammer. Det krever gode rutiner og systemer, og at vi videreutvikler en samarbeidskultur, men det krever kanskje mer enn noe annet at vi skaper en innovasjonskultur der vi kontinuerlig ser etter nye og bedre måter å løse oppgavene våre på.

Konklusjon (jf. forslag til vedtak)

Kvalitetsmeldingen legger til rette for en drøfting omkring kvalitetsutvikling innenfor oppvekstområdet, og er et godt kunnskapsgrunnlag i økonomiplanarbeidet.

Punkt 47/24: Forebyggende plan

Bilag

Plan for forebygging av omsorgssvikt og atferdsproblemer

Innspill fra Ungdommens bystyre

Dato 17. september 2024
Saksnr.: 2023033447-7
Saksbehandler Svein Ove Ueland
Godkjent av Kristin Eidet Robstad
Camilla Jarlsby
Brede Skaalerud
Camilla Bruno Dunsæd

Saksgang	Møtedato
Oppvekstutvalget	24.09.2024
Helseutvalget	15.10.2024
Kultur- og idrettsutvalget	17.10.2024
Formannskapet	23.10.2024
Bystyret	30.10.2024

Plan for forebygging av omsorgssvikt og atferdsproblemer

Forslag til vedtak

[Bystyret vedtar Plan for forebygging av omsorgssvikt og atferdsproblemer](#)

Sammendrag

Kommunens plikt til å utarbeide en plan for forebygging av omsorgssvikt og atferdsproblemer er hjemlet i barnevernlovens § 15-1. Det framgår av bestemmelsen at kommunen har ansvar for å fremme gode oppvekstsvilkår gjennom tiltak for å forebygge at barn og unge blir utsatt for omsorgssvikt eller utvikler atferdsproblemer. Målet med planen er å bidra til overordnet forankring av det forebyggende tilbudet. Kommunestyret skal også selv vedta en plan for det forebyggende arbeidet (barnevernlovens § 3-1).

Planen inneholder ikke forslag til nye tiltak, men peker på strategier som bidrar til å møte et beskrevet utfordringsbilde. Sammen med *Temaplan for psykisk helse og Handlingsplan mot vold og overgrep mot barn og unge* vil *Plan for forebygging av atferdsvansker og omsorgssvikt* være retningsgivende for prioritering av innsatsområder på barn og ungefeltet.

Vedlegg:

- Plan for forebygging av omsorgssvikt og atferdsproblemer
- Innspill fra Ungdommens bystyre

Saksutredning

Bakgrunn for saken

Kommunens plikt til å utarbeide en plan for forebygging av omsorgssvikt og atferdsproblemer hjemlet i barnevernlovens § 15-1. Det framgår av bestemmelsen at kommunen har ansvar for å fremme gode oppvekstvilkår gjennom tiltak for å forebygge at barn og unge blir utsatt for omsorgssvikt eller utvikler atferdsproblemer. Målet med planen er å bidra til overordnet forankring av det forebyggende tilbudet. Kommunestyret skal også selv vedta en plan for det forebyggende arbeidet (barnevernlovens § 3-1).

Kort beskrivelse av planprosessen

Høsten 2022 besluttet administrativ ledelse å slå sammen planprosessene for handlingsplan for å forebygge omsorgssvikt og utvikling av atferdsvansker (oppvekstreformens lovkrav), temaplanen for psykisk helse og handlingsplan for forebygging av vold og overgrep mot barn. Hensikten var å utarbeide en felles «Plan for gode livsvilkår», basert på felles kunnskapsgrunnlag og innspill der det var hensiktsmessig.

Det ble imidlertid utfordrende å samle alle innspillene i en felles plan, og sommeren 2023 besluttet administrativ ledelse at de tre planene likevel skulle fremmes hver for seg, og prosjektorganiseringen ble avvirket.

Forslag til handlingsplan for å forebygge omsorgssvikt og utvikling av atferdsvansker ble behandlet av oppvekstutvalget 13. februar 2024. Handlingsplanen ble da vedtatt sendt tilbake til administrasjonen for bearbeiding. Det nye planforslaget bygger på det opprinnelige forslaget, men er bearbeidet blant annet for å svare ut oppvekstutvalgets innvendinger.

I mai 2024 ble det gjennomført et oppfølgende innspills møte med ansatte i barneverntjenesten, helse barn og unge og PP-tjenesten. Forebyggende plan er forankret i temaene som kom opp i innspills møtene 2022, 2023 og 2024.

Utkast til forebyggende plan har vært på høring blant ansatte i oppvekst, helse og mestring og kultur og innbyggerdialog i august 2024 som en del av saksforberedelsen. Tilbakemeldingene er innarbeidet så langt som mulig.

Vedtatte planer

Underveis i arbeidet med Forebyggende plan har Bystyret vedtatt *Temaplan for psykisk helse og Handlingsplan mot vold og overgrep mot barn og unge*. Disse to planene inneholder beskrivelser og tiltak som er svært relevante for å styrke det forebyggende arbeidet rundt barn og unge. Forebyggende plan må sees i sammenheng med begge disse planene.

Plan for forebygging av omsorgssvikt og atferdsproblemer

Den forebyggende planen skal, i henhold til barnevernlovens bestemmelser, inneholde en beskrivelse av overordnede mål og strategier for det helhetlige tjenestetilbudet, hvordan ansvaret skal fordeles mellom etatene, hvordan oppgaveløsingen skal organiseres og hvordan ulike etater skal samarbeide. Denne planen inneholder derfor ikke forslag til nye tiltak.

Planen definerer et overordnet mål som er i tråd med vedtatt strategiplan for oppvekst:

Alle barn og unge skal oppleve trygghet, tilhørighet og mestring.

Planen beskriver 5 ulike strategier for det helhetlige tjenestetilbudet som bidrar til å forebygge omsorgssvikt og atferdsproblemer. Disse er:

1. Kristiansand kommune investerer i tjenester innenfor oppvekst, helse og kultur som møter alle barn.
2. Ledere og ansatte i Kristiansand kommune har kunnskap om risikofaktorer og beskyttelsesfaktorer på individ og gruppenivå, og kan handle på bakgrunn av bekymring.
3. I Kristiansand kommune har vi tilgjengelige tiltak i møte med barn og familier der det er behov for særskilt innsats.
4. I Kristiansand kommune bidrar ansatte til samhandling og til å danne et lag rundt barn og familier.
5. I Kristiansand kommune legger vi vekt på at barn, unge og familier medvirker.

Under strategi 3 beskrives noen utfordringer der det på gruppenivå er avdekket behov for særlig oppmerksomhet. Disse er trukket fram i innspills møter med både ansatte og innbyggere og gjennom forskningsbasert kunnskap om risiko og beskyttelsesfaktorer.

I en plan som denne er det ikke mulig å beskrive all forebyggende innsats som skjer fra kommunen og frivillige organisasjoner. Planen har derfor en kobling til en oversikt over andre tiltak. Denne finnes på Kristiansand kommunes nettside - [Kristiansand kommune - Tiltaksoversikt](#)

Juridisk grunnlag

Barnevernloven §§ 3 - 1 og 15 - 1

Økonomiske konsekvenser

Ingen

Uttalelse fra rådene

Planen ble gjennomgått med AU for Ungdommens bystyre 6. august. Det er mottatt innspill som er delvis innarbeidet i planen. Innspillene følger som vedlegg.

Medvirkning med innbyggere/brukerrepresentanter

Høsten 2022 og våren 2023 ble det invitert til innspills møter og workshops, inkludert møter med medvirkningsrådene og i flere politiske utvalg. Til sammen var det ca. 30 interne innspills møter med ansatte og ledere i kommunale tjenester, samt med ulike innbyggergrupper. Det ble avholdt workshop med samarbeidspartnere, og med bruker- og interesseorganisasjoner. Deltakerne ble spurt spørsmål innenfor 4 tema: Hvor trykker skoen, samhandling, medvirkning og faglig skjønn.

Klima- og miljøkonsekvenser

Ingen

HMS/Folkehelse

Ingen

Vurdering

Planen inneholder ikke forslag til nye tiltak, men peker på strategier som bidrar til å møte et beskrevet utfordringsbilde. Sammen med *Temaplan for psykisk helse* og *Handlingsplan mot vold og overgrep mot barn og unge* vil *Plan for forebygging av atferdsvansker og omsorgssvikt* være retningsgivende for prioritering av innsatsområder på barn og ungefeltet.

Gjennom dette vurderes det at kommunens plikt til å utarbeide en plan for forebygging av omsorgssvikt og atferdsproblemer, hjemlet i barnevernlovens § 15-1, er oppfylt.

Konklusjon (jf. forslag til vedtak)

Bystyret vedtar Plan for forebygging av omsorgssvikt og atferdsproblemer